

**ZMIANA STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ**

- tekst ujednolicony, 2007

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr X/59/07
Rady Miejskiej w Przedborzu
z dnia 16 maja 2007 r.

Nazwa opracowania:

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY**

ORGAN SPORZĄDZAJĄCY:

BURMISTRZ MIASTA PRZEDBORZA

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr inż. arch. Zenon Kałuża - uprawnienia urbanistyczne nr 282/88
- członek Okręgowej Izby Urbanistów
z siedzibą w Warszawie – WA-076

dr inż. Małgorzata Milecka

SPIS TREŚCI

WSTĘP, PODSTAWA, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
I. UWARUNKOWANIA MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ.....	6
1.1. UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE.....	6
1.2. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE.....	8
1.2.1. Położenie geograficzne miasta i gminy.....	8
1.2.2. Użytkowanie ziemi.....	9
1.3. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE W SKALI KRAJU I REGIONU.....	9
1.4. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	10
1.4.1. Ukształtowanie powierzchni terenu.....	11
1.4.2. Budowa geologiczna.....	11
1.4.3. Surowce mineralne.....	12
1.4.4. Hydrografia i hydrogeologia.....	13
1.4.5. Warunki klimatyczne.....	14
1.4.6. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	15
1.5. OBSZARY I OBIEKTY PRAWNIE CHRONIONE.....	19
1.5.1. Przedborski Park Krajobrazowy.....	19
1.5.2. Sulejowski Park Krajobrazowy.....	20
1.5.3. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Majowa Góra”.....	20
1.5.4. Rezerваты przyrody.....	20
1.5.5. Użytki ekologiczne.....	22
1.5.6. Pomniki przyrody.....	23
1.5.7. Parki zabytkowe.....	32
1.5.8. Ochrona krajobrazu.....	32
1.5.9. Charakterystyka systemu ekologicznego gminy.....	33
1.5.10. Gospodarka leśna.....	35
1.6. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	37
1.6.1. Uwarunkowania środowiska kulturowego.....	37
1.6.2. Zasoby kulturowe.....	41
1.7. SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA I GMINY.....	48
1.7.1. Demografia.....	48
1.7.2. Zatrudnienie.....	51
1.7.3. Działalność produkcyjna.....	52
1.8. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃÓW – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	53
1.8.1. Mieszkalnictwo.....	53
1.8.2. Edukacja.....	43
1.8.3. Ochrona zdrowia.....	54
1.8.4. Kultura.....	54
1.8.5. Łączność.....	54
1.8.6. Turystyka.....	54
1.9. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	56
1.9.1. Gospodarka odpadami.....	56
1.9.2. Gospodarka wodno-ściekowa.....	56
1.9.3. Elektroenergetyka.....	59
1.9.4. Gazownictwo.....	60
1.9.5. Ciepłownictwo.....	60

1.9.6. Telekomunikacja.....	60
1.9.7. Komunikacja kołowa.....	61
II. KIERUNKI ROZWOJU GMINY.....	62
2.1. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ W ZAKRESIE OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA.....	62
2.2. KONCEPCJA KSZTAŁTOWANIA SYSTEMU EKOLOGICZNEGO.....	62
2.3. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCEJ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO , USTALENIA STUDIUM.....	64
2.4. KIERUNKI I ZASADY POLITYKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ.....	67
2.4.1. Zadania ponadlokalne.....	71
2.4.2. Ekorozwój.....	72
2.4.3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy, przestrzeń publiczną.....	76
2.4.4. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej i komunikacji kołowej.....	79
2.4.4.1. Kierunki rozwoju gospodarowania odpadami.....	79
2.4.4.2. Kierunki rozwoju energetyki.....	80
2.4.4.3. Kierunki rozwoju telekomunikacji.....	82
2.4.4.4. Kierunki rozwoju gazownictwa.....	82
2.4.4.5. Kierunki rozwoju ciepłownictwa.....	83
2.4.4.6. Kierunki rozwoju zaopatrzenia w wodę.....	83
2.4.4.7. Kierunki rozwoju gospodarki ściekowej.....	83
2.4.4.8. Kierunki rozwoju komunikacji.....	84
2.4.5. Wprowadzone zmiany terenów zainwestowania obejmujące obszar miasta i gminy Przedbórz.....	85
2.4.6. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	89
2.4.7. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na niewolne i nieleśne.....	90
2.4.8. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	90
2.4.9. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz osuwania się mas ziemnych.....	91
2.4.10. Obiekty lub obszary dla których wyznacza się w złożu filar ochronny.....	92
2.4.11. Obszary pomników zabytkowe i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.....	92
2.4.12. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.....	92
2.5. PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM.....	92
2.6. WSKAZANIA DO ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY.....	94

WSTĘP, PODSTAWA, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Informacja ogólna

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zwane dalej „Studium...” jest dokumentem planistycznym, określającym politykę jej rozwoju przestrzennego. Studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydania decyzji o warunkach zabudowy. Studium jest prawem wewnątrzgminnym wiążącym władzę oraz podporządkowanie jej organy i jednostki, w podejmowanych decyzjach w zakresie działań dotyczących polityki przestrzennej gminy dla realizacji określonych celów. Integralną częścią niniejszego tekstu jest rysunek – Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Przedbórz (wykonany na podkładzie mapy topograficznej – w skali 1: 10000) oraz Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Przedbórz (wykonany na podkładzie mapy topograficznej – w skali 1: 25000).

Podstawa opracowania

Podstawę opracowania Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Przedbórz:

- art. 9.1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz.717 z późniejszymi zmianami).
- Uchwała Nr X/62/03 Rady Miejskiej w Przedborzu z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Przedbórz.

Cel opracowania

Główne cele opracowania to:

- rozpoznanie i aktualizacja uwarunkowań rozwoju gminy w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania oraz infrastruktury technicznej
- dostosowanie wytycznych dotychczas kierunków zagospodarowania przestrzennego do zaktualizowanych potrzeb wraz z określeniem możliwości potencjalnych zmian wykorzystania przestrzeni w zgodzie z przyjętymi celami.

Zakres i metody opracowania

Granice opracowania obejmują obszar miasta i całej gminy Przedbórz. Ustalenia studium obowiązują w obecnych granicach administracyjnych miasta i gminy Przedbórz. W pracy nad opracowaniem zmiany studium wyróżnia się trzy zasadnicze etapy:

- 1) Stan istniejący i rozpatrzenie wniosków do zmiany studium,
- 2) Uwzględnienie wytycznych z „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, uchwalonego uchwałą nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r.
- 3) Sformułowanie aktualnych ustaleń studium – zmiany dotychczasowych ustaleń – aktualizacja „Studium...”

Zmiana „Studium...” składa się z:

- 1) ujednolicony tekst studium – zawierający objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany studium, stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały,
- 2) rysunku zmiany studium miasta Przedbórz w skali 1:10 000, stanowiący załącznik nr 2 do uchwały,
- 3) rysunku zmiany studium gminy Przedbórz w skali 1:25 000, stanowiący załącznik nr 3 do uchwały,.

Znaczna część opisów, ocen, rozwiązań dotychczasowego „Studium...” (uchwalonego w 1999 r.) pozostaje aktualna i jest uwzględniona w niniejszym, ujednoliconym zapisie Zmiany „Studium...”. Stąd podaje się skład zespołu autorskiego Studium 1999: mgr inż. arch. Wacław Guzek, mgr inż. Małgorzata Milecka, mgr Anna Miękina-Cichocka, mgr inż. Andrzej Wenecki, mgr inż. Krzysztof Telega, mgr Marcin Guzek.

W studium wykorzystano pomocniczo między innymi:

- obowiązujące plany miejscowe,
- opracowanie ekofizjograficzne sporządzone w 2005 roku dla celów planu miejscowego,
- plan zagospodarowania przestrzennego województw łódzkiego,
- plan ochrony środowiska dla miasta i gminy Przedbórz,
- plan ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego,
- plan ochrony Sulejowskiego Parku Krajobrazowego,

- szczegółową mapę geologiczną Polski wraz z opisem,
- mapę geologiczno-gospodarczą Polski wraz z opisem,
- mapę topograficzną Polski,
- projekt układu szlaku turystyki rowerowej dla gminy opracowany w 2004 r.

Określenie zakresu zmiany „studium...z 1999 r.” wynikających z aktualnej polityki przestrzennej województwa łódzkiego

W związku z przyjęciem nowej polityki przestrzennej dla województwa łódzkiego wynikającej z obowiązującego „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Przedbórz” wprowadza się zmiany mające na celu aktualizację zapisów dotyczących obowiązujących i planowanych do wprowadzenia form ochrony przyrody. Zmiany te mają szczególnie duży wymiar w przypadku wieloprzestrzennych obszarów ochrony, jak 3 planowane do wprowadzenia (w miejsce dawnych) obszary chronionego krajobrazu, których zasięgi i nazwy uległy zasadniczej zmianie oraz 2 projektowane do objęcia ochroną obiekty, jako rezerwy przyrody: „Grądy Góry Kozłowej” i „Młyńska Struga”.

I. UWARUNKOWANIA MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ

1.1 UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE

W materiałach źródłowych podkreślone jest, że Przedbórz jest jednym z najstarszych miast byłego województwa piotrkowskiego. Pierwsza historyczna wzmianka stwierdzająca istnienie Przedborza pochodzi z 1145 roku i znajduje się w Falsyfikacie Trzemeszeńskim. Dalsze wzmianki pochodzą z XIII wieku i pozwalają przypuszczać, że istniała tu osada lub może nawet gród już w Xi lub Xii wieku. Powstał on na skrzyżowaniu starych szlaków handlowych z Radomia przez Skrzynno, Opoczno i z Krakowa przez Chmielnik, Małogoszcz do Wielkopolski. W okresie rozbicia dzielnicowego Przedbórz leżący na styku dwu księstw dzielnicowych był miejscem spotkań książąt piastowskich: Bolesława Wstydliwego, Konrada Mazowieckiego i Kazimierza Wielkiego. Ten ostatni doceniając strategiczne położenie wznosił murowany zamek, który wszedł w królewski system fortyfikacyjny. Kazimierzowski obronny zamek stwarzał warunki bezpieczeństwa dla okolicznej ludności, stąd

w cieniu jego warownych murów nastąpił rozwój osad. Ludność Przedborza zajmowała się nie tylko rolnictwem, ale również bartnictwem i kupiectwem. Tak powstały warunki do formalnego lokowania miasta. W kwietniu 1405 roku Władysław Jagiełło nadał prawa miejskie na prawie magdeburskim. W czasach Kazimierza Wielkiego ludność miasta wynosiła 288 osób, a w mieście było nie więcej niż 30 domów. W późniejszym okresie miasto rozwijało się słabo. Momentem przełomowym w dziejach Przedborza był najazd szwedzki, podczas którego spłonął zamek, a wiele budynków zostało zniszczonych. Ocalało jedynie 30 domów. W okresie tym znacznie spadła liczba mieszkańców, a kolejni władcy Polski chcąc wyciągnąć miasto z trwającego kryzysu obdarzali je nowymi przywilejami. Ożywienie nastąpiło w drugiej połowie XVIII wieku. Miasto rozlokowane było w tym czasie po obu stronach Pilicy, przy czym przedmieście Widoma obejmowało zaledwie kilkanaście domów, zgrupowanych przy targowisku i promieniście rozchodzących się traktach do Częstochowy, Radomska, Końskich i Piotrkowa. Trzeci rozbiór Polski w 1795 roku spowodował oderwanie od miasta lewobrzeżnych terenów przedmieścia Widoma i folwarku Wola Przedborska. Wytyczenie granic pomiędzy zaborcami (Prusami i Galicją) wzdłuż Pilicy rozdzieliło organizm miejski na dwie struktury. Jednostki te zaczęły się rozwijać administracyjnie i konkurować w zakresie handlu i usług. Wpłynęło to na obniżenie dochodów miasta, z drugiej zaś strony spowodowało pewną rozbudowę przedmieścia Widoma. Na przełomie XIX i XX wieku nastąpiło silne ożywienie gospodarcze miasta, wpłynęła na to budowa fabryki sukna i uruchomienie kamieniołomu. Rozwój fabryk sprzyjał rozwojowi miasta, zwiększała się liczba rzemieślników. W 1867 roku powstały w przedborzu dwie fabryki łożysk, cztery garbarnie, fabryka pończoch, wapiennik i browar. Od 1896 roku zaczęto kupować rudę darniową i glinę. W latach 1820-1830 wzniesiono ratusz oraz kilkanaście okazałych domów w rynku. Przewidywano, że świetnie rozwijający się Przedbórz w XIX wieku ma przed sobą wielką przyszłość, stało się jednak inaczej. Oddalenie od linii kolejowej i rozwój pobliskich miast: Łodzi, Kielc i Piotrkowa spowodowały, że Przedbórz pozostał w ich cieniu. Poważne zniszczenia (70%) przyniosła miastu ostatnia wojna. Szczególnie ucierpiał rynek i jego najbliższe otoczenie. Dziś władze samego Przedborza postrzegają go jako miasto o charakterze turystyczno-rekreacyjnym. Utworzenie na tym terenie w 1988 roku Przedborskiego Parku Krajobrazowego i sieci przyrodniczych obszarów chronionych potwierdzają, iż takie

jest właśnie oblicze dzisiejszego miasta i gminy. Piękno krajobrazu, niezniszczona przyroda i zabytki kultury materialnej są magnesem przyciągającym turystów, konieczne jest jednak umiejętne wyeksponowanie tych walorów i odpowiednia promocja miasta i gminy.

1.2. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE

1.2.1. Położenie geograficzne miasta i gminy

Miasto i gmina Przedbórz pod względem geograficznym leżą na Wyżynie Przedborskiej w obrębie trzech jej makroregionów: Wzgórz Radomszczańskich, Wzgórz Opoczyńskich i Pasma Przedborsko-Małoskiego (wg regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego – „Geografia fizyczna Polski” PWN, Warszawa 1978). Administracyjnie stanowią jedną z 13-tu gmin powiatu radomszczańskiego i graniczą:

- od północy – z gminą Aleksandrów, powiat piotrkowski, woj. łódzkie
 - z fragmentem gminy Żarnów, powiat opoczyński, woj. łódzkie
- od zachodu – z gminami:
 - Ręčno, powiat piotrkowski, woj. łódzkie
 - Masłowice, powiat radomszczański, woj. łódzkie
 - Wielgomłyny, powiat radomszczański, woj. łódzkie
- od wschodu z gminami:
 - Fałków, powiat konecki, woj. świętokrzyskie
 - Słupia Konecka, powiat konecki, woj. świętokrzyskie
 - Krasocin, powiat włoszczowski, woj. świętokrzyskie
- od południa – z gminą Kluczewsko, powiat włoszczowski, woj. świętokrzyskie.

Powierzchnia miasta zajmuje 613 ha, zaś gminy 18 381 ha. Rozciągłość południkowa wynosi około 25 km, zaś równoleżnikowa około 12,5 km.

Południowa część gminy znajduje się w granicach Przedborskiego Parku Krajobrazowego, utworzonego uchwałą Nr XXV/167/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Piotrkowie Tryb. z dnia 27 maja 1988 r.

Po stronie zachodniej granice naturalną gminy stanowi koryto rzeki Pilicy. Cechą charakteryzującą warunki przyrodnicze obszaru opracowania jest wysoki stopień lesistości, aż 55,2% powierzchni gminy stanowią lasy.

1.2.2. Użytkowanie ziemi

Użytkowanie gruntów na obszarze miasta i gminy w 2004 r. przedstawia się następująco:

<i>miasto i gmina Przedbórz</i>		
	w ha	w %
Powierzchnia ogółem	18 994	100,0
Użytki rolne razem	6 889	36,3
w tym: grunty orne	4 981	26,3
sady	24	0,1
łąki	1 306	6,9
pastwiska trwałe	578	3,0
Lasy i grunty leśne	10 484	55,2
Pozostałe grunty i nieużytki	1 621	8,5

Użytkowanie gruntów na obszarze gminy i w gospodarstwach indywidualnych w 2002 r. przedstawia się następująco:

	<i>Gmina Przedbórz</i>		<i>Gosp. indywidualne</i>	
	w ha	w %	w ha	w %
Powierzchnia ogółem	18 381	100,0	7 465	100,0
Użytki rolne razem	6 387	34,8	6 338	85,0
w tym: grunty orne	4 644	25,3	4 625	62,0
sady	18	0,1	18	0,2
łąki	1 242	6,8	1 229	16,5
pastwiska trwałe	469	2,6	463	6,3
Lasy i grunty leśne	10 251	55,7	824	11,0
Pozostałe grunty i nieużytki	1 743	9,5	303	4,0

1.3. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE W SKALI KRAJU I REGIONU

Politykę przestrzenną wynikającą z uwarunkowań i dyspozycji środowiska zostało przedstawione w „Studium...” na tle powiązań przyrodniczo-funkcjonalnych miasta i gminy z terenami otaczającymi w skali województwa i kraju, w tym Koncepcja Krajowej Sieci Ekologicznej (EKONET – Polska). Dotyczy to głównie istniejących i przesądzonych planistycznie uwarunkowań i ustaleń w zakresie kształtowania

ekologicznego systemu obszarów chronionych, w tym głównych jego ogniw jak obszary węzłowe, korytarze i ciągi ekologiczne.

Cały teren gminy wchodzi częściowo w skład wojewódzkiego systemu obszarów chronionych. Obejmuje on sieć obiektów chronionych (Przedborski Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Piliczańsko-Radomszczański, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, pomniki przyrody i parki zabytkowe) połączonych elementami uzupełniającymi (doliny mniejszych rzek, tereny mokradłowe, źródłiska) i towarzyszącymi im naturalnymi formami roślinnymi (łąki, zadrzewienia, lasy). Całość stanowi zwarty przestrzennie i funkcjonalnie układ przyrodniczy, którego zachowanie jest niezbędne dla utrzymania równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych w regionie.

W zakresie ochrony środowiska zarówno na terenie miasta jak i gminy obowiązują zasady polityki ekologicznej z założeniami polityki krajowej, wojewódzkiej i lokalnej w oparciu o obowiązujące ustawy i przepisy szczegółowe, bądź zarządzenia dotyczące:

- a) ochrony i kształtowania terenów leśnych,
- b) ochrony wód powierzchniowych i podziemnych ujęć wody,
- c) ochrony gleb,
- d) ochrony przyrody,
- e) ochrony dóbr kultury.

Uwzględniając Koncepcję Krajowej Sieci Ekologicznej (EKONET – Polska) obszar gminy wchodzi w skład Przedborskiego Parku Krajobrazowego stanowi węzeł ekologiczny o znaczeniu krajowym.

Przestrzeń Przedborskiego Parku Krajobrazowego, z racji pełnienia funkcji i posiadania wielu walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych wymaga zabezpieczenia przed skutkami cywilizacyjnej działalności człowieka.

1.4. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Obszar gminy położony jest na pograniczu pasz wyżyn i nizin w makroregionie Wyżyna Przedborska, stąd wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego wykazują tu cechy przejściowe, wyżynne, nizinne i pośrednie. Do głównych cech wyżynnych należy występowanie utworów mezozoicznych – skał wapiennych i piaskowcowych, jurajskich oraz kredowych, a także wysokości terenu

przekraczające 250m npm, znaczne wysokości względne przekraczające 60 m, duży spadek głównej rzeki Pilicy, a także występowanie we florze i faunie gatunków górskich. Jednocześnie cechom wyżynnym towarzyszą elementy typowe dla nizin: płaskie powierzchnie zabudowane z utworów wodnolodowcowych (nierzadko zwydmione), rozległe, zabagnione obniżenia. W rezultacie obszar gminy stanowi mozaikę przyrodniczych struktur wyżynnych i nizinnych, gdzie wysokim wzniesieniom mezozoicznym towarzyszą płytkie obniżenia wypełnione holoceniowymi torfami i wodnolodowcowymi piaskami.

1.4.1. Ukształtowanie powierzchni terenu

Obszar gminy Przedbórz położony jest na Wyżynie Przedborskiej w Obrębie trzech makroregionów: Wzgórz Radomszczańskich, Wzgórz Opoczyńskich i Pasma Przedborsko_Małogoskiego. Do Wzgórz Radomszczańskich należy tylko niewielka część gminy leżąca na zachód od Pilicy. Do Wzgórz Opoczyńskich należy część gminy leżąca na północ od Przedborza. Wzgórza te stanowią północno-zachodnią otoczkę Gór Świętokrzyskich. Na południe od Przedborza rozciąga się Pasma Przedborsko-Małogoskie, stanowiące północno-wschodnie obrzeże Niecki Włoszczowskiej. Jest to podwójnie monoklinalne pasmo, zbudowane z wapieni górnourajskich oraz piaskowców kredowych, które ciągnie się na przestrzeni ok. 60 km pomiędzy Przedborem a Małogoszczą. Wysokość względna pasma wynosi 60-100 m. Najwyższym wzniesieniem tego pasma, a jednocześnie najwyższymi punktami na obszarze gminy są: Fajna Ryba – 347 m npm, Góra Kozłowa – 336,8 m npm i Góra za Starą Wsią – 297,1 m npm. Najniżej położona jest dolina Pilicy – 180-185 m npm, oraz północna część gminy, wznosząca się przeciętnie 200 m npm.

1.4.2. Budowa geologiczna

Dla potrzeb niniejszego opracowania na podstawie arkuszy: Przedbórz, Lubień, Oleszno, Włoszczowa i Czermino szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000, oraz objaśnień do tejże mapy, sporządzona została mapa budowy geologicznej terenu gminy w skali 1:25 000.

Gmina Przedbórz leży w obrębie jednostki tektonicznej zwanej antyklinorium środkowopolskim, a ściślej na obszarze mezozoicznej osłony Gór Świętokrzyskich.

Utwory ery mezozoicznej ukazują się na powierzchni znacznych obszarów Pasma Przedborsko-Małogoskiego, w postaci jurajskich wapieni i kredowych piaskowców.

Omawiany obszar pozbawiony jest niemal całkowicie osadów trzeciorzędu. Bezpośrednio na powierzchni osadów mezozoiku spoczywają osady czwartorzędowe, głównie plejstoceny, o zmiennej miąższości, od 20 do około 80 m. Są to utwory zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego, stadiów maksymalnego i mazowiecko-podlaskiego (Warty).

Osady zlodowacenia południowopolskiego, zalegające w głębi, nie tworzą ciągłej warstwy i w wielu miejscach uległy całkowitemu zdarciu, lub zostały zredukowane do warstwy bruku lodowcowego. Ich miąższość ocenia się na 0-20 m.

W okresie zlodowacenia późniejszych obszar opracowania były wolne od lodu i podlegały intensywnym procesom peryglacjalnym. Doprowadziły one do obniżenia i złagodzenia pierwotnych, wypukłych form wysoczyznowych. W dolinach rzecznych zgromadzone zostały osady piaszczyste, żwirowe i mułkowate, oraz wykształciły się mady. Pod koniec plejstocenu wzrosła działalność procesów eolicznych, które spowodowały w konsekwencji powstanie form wydmy w obrębie pól piasków sandrowych. Pokrywy piasków eolicznych w postaci pojedynczych wydmy i ich zespołów występują rozproszone na obszarze całej gminy.

Z dolinami rzecznyymi i obniżeniami terenu związane są osady najmłodsze – holoceny, reprezentowane przez mułki, piaski i żwiry rzeczne oraz torfy.

1.4.3. Surowce mineralne

Na terenie gminy występują i są eksploatowane kopaliny użyteczne, reprezentowane przez następujące grupy surowcowe: surowce okruchowe (piaski wydmy, piaski i żwiry akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej), surowce ilaste (gliny), surowce krzemionkowe (piaski) oraz surowce węglanowe (wapienie).

Najliczniej reprezentowane są złoża piasków drobno- i średnioziarnistych. Wynika to z budowy geologicznej gminy, której znaczną część zajmują pokrywy piasków fluwioglacjalnych. Utwory te, zalegają na powierzchni, a więc łatwo dostępne, mają zmienną miąższość, od kilku do kilkunastu metrów i charakteryzują się dużą różnorodnością frakcji. Występują tu zarówno piaski drobnoziarniste z dużą domieszką pyłów, jak i piaski średnio- i gruboziarniste, z wkładami żwirów.

Podczas sporządzania inwentaryzacji surowców gminy w 1980 roku, jak również w czasie jej aktualizacji z 1986 roku, zarejestrowano 71 punktów występowania surowców okruchowych, z czego większość jest nieczynnych, częściowo zarośniętych lub zrekultywowanych. Eksploatację prowadziła miejscowa ludność wyłącznie na potrzeby lokalne. Na terenie gminy udokumentowane dotychczas złoża kruszywa naturalnego to „Miejskie Pola” o zasobie 293,2 tys.Mg. Koncesję do 2010 r. ma Zakład Usług Komunalnych z Przedborza; utworzono teren górniczy, objęty przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego oraz obszar górniczy, w granicach którego przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopalin i prowadzenia robót górniczych

Surowce ilaste na obszarze gminy reprezentowane są przez piaszczyste gliny zwałowe, obecnie nie eksploatowane.

Odkrywki piaskowców usytuowane są w rejonie ich wychodni w okolicach miejscowości Przedbórz, Góry Suche, Góry Mokre, Mojżeszów, Brzostek i Gaj, a ich eksploatacja odbywa się wyłącznie na potrzeby lokalne ludności w celach budowlanych.

Surowce węglanowe reprezentowane są przez wapienie górnej jury (malm). Na obszarze 88,7 ha udokumentowano 152,5 mln t złoża wapieni „Mojżeszów”, miąższość złoża wynosi 69,7 m.

1.4.4. Hydrografia i hydrologia

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe są związane głównie z dolinami rzek i ich obniżeniami tworzącymi podmokłości.

Cały obszar gminy położony jest w środkowej części zlewni Pilicy, a głównymi rzekami odwadniającymi jest Pilica i jej prawobrzeżny dopływ Czarna.

Wody powierzchniowe w postaci podmokłości w obniżeniach wypełnionych torfami oraz gęstej sieci rowów melioracyjnych występują głównie w zachodniej części gminy. Znaczącym elementem wód powierzchniowych są stawy w rejonie Piskorzeńca i Papierni.

Hydrogeologia

Obszar gminy Przedbórz znajduje się w obrębie 3 jednostek hydrogeologicznych. Część północno-zachodnia znajduje się w regionie Łódzkim, podregionie Piotrkowskim o symbolu XI-2, charakteryzującym się występowaniem głównych poziomów użytkowych wód podziemnych w utworach kredowych. Część południowo-zachodnia znajduje się w obrębie regionu Nidziańskiego o symbolu XVIII, w którym poziomie użytkowe występują w utworach górnajurajskich i kredowych, zaś część północno-wschodnia należy do regionu Wokółświętokrzyskiego, podregionu Małogosko-Sulejowskiego (XIX-I) z poziomami w utworach triasu i jury, przy czym główny poziom użytkowy znajduje się w utworach górnej jury. Są to wody szczelinowe, pojawiające się na głębokości od kilku do 60 m, na ogół o zwierciadle napiętym.

Według „Strategii ochrony głównych wód podziemnych w Polsce” opracowanej w Instytucie Hydrologii i Geologii Inżynierskiej AGH – Kraków w 1990 r. pod redakcją prof. A.S. Kleczkowskiego, południowo-zachodni fragment gminy znajdują się na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP), wymagającego szczególnej ochrony. Jest to zbiornik wód bardzo czystych, do użytku bez uzdatniania, w utworach kredy dolnej, w ośrodkach szczelinowych i szczelinowo-porowatych.

Wody podziemne w utworach czwartorzędowych

Wodonoścem piętra czwartorzędowego są głównie piaski wodnolodowcowe i rzeczne o zmiennej miąższości, zalegające na mułach, glinach lub zwietrzelinach skał mezozoicznych. Zwierciadło wody gruntowej jest swobodne, a jego głębokość zamyka się w przedziale od 0 do 20 m i więcej, wydajność ujęć zmienna, b. duża w ujęciu Przydanki – 52 m³/h przy depresji 5,1 m.

W rejonie gminy istnieją kontakty hydrauliczne między wodami poziomu czwartorzędowego i kredowego, ponieważ piaszczyste utwory czwartorzędowe leżą bezpośrednio na utworach kredowych.

1.4.5. Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne gminy określa jej położenie na pograniczu wpływów klimatu nizin i wyżyn (regionów Łódzko-Wieluńskiego i Gór Świętokrzyskich).

Przeważają w niej zachodnie i południowo-zachodnie kierunki wiatrów, z niewielkim zróżnicowaniem w zależności od pór roku. Suma opadów rocznych wynosi: w Przedborzu 649,9 mm, a najwyższe opady przypadają na miesiąc lipiec. Należy jednak podkreślić, że południowo-zachodnie stoki Pasma Przedborsko-Małogoskiego otrzymują więcej opadów atmosferycznych niż ich stoki północno-wschodnie, które leżą w cieniu opadowym w stosunku do napływu wilgotnych mas powietrza z sektora zachodniego. Pokrywa śnieżna zalega tu średnio 75 dni w roku, zwykle w okresie 25.XI – 25.III, a jej maksymalna grubość osiąga 45 cm. Długość okresu wegetacyjnego (liczba dni z temperaturą pow. 5°C) wynosi około 213.

Lokalne warunki klimatu można scharakteryzować następująco:

- doliny rzek, tworzące im obszary podmokłe, oraz podmokłości trwałe płaskich powierzchni tarasów akumulacyjnych, tam gdzie występują osady organiczne (rejon Piskorzeńca) posiadają szczególnie niekorzystne warunki klimatyczne, tak termiczne jak i wilgotnościowe. Występuje tu duże prawdopodobieństwo zalegania przygruntowych przymrozków i mgieł, stagnacja chłodnego i wilgotnego powietrza, niedostateczne przewietrzanie oraz inwersje temperatury. Są to tereny niewskazane dla zabudowy mieszkaniowej, którym należy pozostawić dotychczasowe formy zagospodarowania (trwałe użytki zielone) i nie lokalizować barier utrudniających bądź uniemożliwiających grawitacyjny spływ chłodnego powietrza.
- zwarte kompleksy leśne charakteryzujące się swoistymi warunkami klimatycznymi, niewielkimi wahaniami temperatury, znaczną zacisnością, podwyższoną wilgotnością – wpływają dodatnio na klimat terenów przyległych, podnosząc ich walory krajobrazowe i zdrowotne.

1.4.6. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Według opracowania przez IUNG w Puławach w 1994 r. „Waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski według gmin” warunki przyrodnicze dla produkcji rolnej, w tym także jakość gleb w gminie są wyjątkowo niekorzystne. Potwierdza to ogólny wskaźnik waloryzacji jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, który dla Przedborza wynosi 46,0 pkt i sytuuje gminę na ostatniej pozycji w byłym

województwie piotrkowskim. Wartość analogicznego wskaźnika dla województwa – 58,4, dla Polski – 66,6 pkt.

Przyjęta metoda waloryzacji opiera się na założeniu, że o warunkach produkcyjnych danego terenu decydują następujące elementy środowiska:

- jakość gleb,
- klimat i długość okresu wegetacyjnego,
- rzeźba terenu,
- warunki wodne.

Syntetyczną ocenę wszystkich czterech elementów wyraża „ogólny wskaźnik jakości przestrzeni produkcyjnej”, stanowiący sumę wartości cech poszczególnych elementów.

Kolejnym elementem charakteryzującym rolniczą przestrzeń produkcyjną jest jeden z najwyższych na obszarze byłego woj. piotrkowskiego, liczący 82% udziału gleb klasy bonitacyjnej V i VI w areale gruntów ornych gminy. Tak wysoki udział gleb nisko urodzajnych determinuje warunki produkcyjne rolnictwa, ograniczając jego rozwój, zwłaszcza w warunkach kryzysowych. W warunkach bariery popytowej i konkurencji, produkcja gospodarstw o słabych glebach, może okazać się trwale zbędna, co w konsekwencji prowadzi do ich ekonomicznego upadku.

Problem zagospodarowania gleb marginalnych ma w tym rejonie charakter ponad lokalny i wymaga opracowania oraz konsekwencji realizacji odpowiedniej polityki regionalnej, adresowanej do zagrożonych terenów.

Typologia gleb

Zmienność podłoża skalnego i morfologii terenu, zróżnicowanie lokalnych warunków hydrogeologicznych, klimatycznych i roślinnych wpłynęły na wykształcenie poszczególnych typów i rodzajów gleb. W ramach gminy można wyróżnić następujące jednostki geologiczno – geomorfologiczno – glebowe:

- wysoczyzny zbudowane z piasków i żwirów wodnolodowcowych z kompleksem gleb rdzawych i brunatnych różnych odmian,
- wysoczyzny zbudowane z gliny zwałowej z glebami pyłowymi i brunatnymi,
- wzgórza i równiny zbudowane z mezozoicznych skał wapiennych o glebach rędzinnych,

- wzgórza zbudowane z mezozoicznych skał niewęglanowych z glebami brunatnymi wylugowanymi i kwaśnymi,
- wydmy i pola piasków eolicznych z glebami bielcowymi, bielcami i glebami rdzawymi,
- tarasy rzeczne nadzalewowe z glebami rdzawymi i glejowymi,
- równiny akumulacji organiczno-mineralnej z glebami mineralno-murszowymi,
- równiny akumulacji organicznej bagiennej z glebami torfowymi i torfowo-murszowymi,
- dna dolin i tarasy zalewowe pokryte madami,
- suche doliny denudacyjne i stoki z glebami deluwialnymi.

Bonitacja gleb

Udział poszczególnych klas bonitacyjnych w strukturze gruntów ornych gminy wynosi: brak gruntów klasy I, II i IIIa, IIIb – 0,7%, IVa – 5,5%, IVb – 11,8%, V – 34,8%, VI – 42,2%, VIRz – 5,0%.

Bonitacja trwałych użytków zielonych przedstawia się następująco: brak I, II klasy, III – 0,1%, IV – 17,5%, V – 49,8%, VI – 28,8%, VIz – 3,8%.

Kompleksy przydatności rolniczej gleb w % powierzchni gruntów ornych gminy:

kompleks 1 – pszenney b. dobry	- 0,0%
kompleks 2 – pszenney dobry	- 0,45%
kompleks 3 – pszenney wadliwy	- 1,4%
kompleks 4 – żytni b. dobry	- 1,1%
kompleks 5 – żytni dobry	- 10,2%
kompleks 6 – żytni słaby	- 30,5%
kompleks 7 – żytni b. słaby	- 40,3%
kompleks 8 – zbożowo-pastewny mocny	- 2,3%
kompleks 9 – zbożowo-pastewny słaby	- 13,8%.

Niemal 85% gleb skupionych jest w kompleksach słabych tj. 6, 7 i 9.

Przedstawiona wyżej charakterystyka użytków rolnych pozwala stwierdzić, że gleby na obszarze gminy przedstawiają niską wartość użytkową, 85% stanowią gleby o odczynie b. kwaśnym i kwaśnym, a piaszczysty skład granulometryczny jest jedną z głównych przyczyn, że większość gleb jest okresowo, bądź stale sucha. Jest znamienne, że nie tylko grunty orne cierpią na brak wody, ale również użytki zielone.

Wzgórkowa i wysokopagórkowata rzeźba terenu, charakteryzująca się spadkami w granicach 8-20° i wysokością stoków przekraczających 30 m jest czynnikiem poważnie utrudniającym mechaniczną uprawę gleb. Dotyczy to zwłaszcza Pasma Przedborsko-Małogoskiego, gdzie rzeźba terenu powoduje w stopniu bardzo silnym zagrożenie gleb erozją wodną i wietrzną.

Należy zachować istniejącą sieć rowów w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracji szczegółowych i właściwych warunków odbioru wód powierzchniowych.

**Gospodarkę rolną na obszarze gminy Przedbórz
obrazują niniejsze tabele**

Powierzchnia zasiewów w ha	
1	2
zasiewy ogółem	2948,27
pszenica ozima	86,23
pszenica jara	15,03
żyto	1574,86
jęczmień ozimy	8,86
jęczmień jary	46,29
owies	207,82
pszenżyto	109,38
mieszanki zbożowe	313,20
ziemniaki	509,43
warzywa gruntowe	19,01
truskawki	1,43

Dane – Spis rolny 2002 r.

Pogłowie zwierząt gospodarskich	
bydło ogółem	2 058
w tym krowy	1 333
trzoda chlewna ogółem	2 744
w tym lochy	390
konie	236
owce	34
kozy	66
kury	275 581
kury nioski	8 520

Dane – Spis rolny 2002 r.

Maszyny i urządzenia rolnicze	
ciągniki	475
samochody ciężarowe	25
kombajny zbożowe	0
kombajny ziemniaczane	0
kombajny buraczane	0

Dane – Spis rolny 2002 r.

Zatrudnienie w rolnictwie	
Liczba osób w gospodarstwie domowym ogółem	3921
pracujących wyłącznie w rolnictwie	739

Dane – Narodowy Spis Powszechny 2002 Ludności

1.5. OBSZAR I OBIEKTY PRAWNIE CHRONIONE

1.5.1. Przedborski Park Krajobrazowy

Przedborski Park Krajobrazowy został utworzony celem ochrony szczególnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych Wyżyny Przedborskiej wraz z doliną rzeki Czarnej Włoszczowskiej na podstawie Rozporządzenia Nr 9/2002 Wojewody Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie określenia granic Przedborskiego Parku Krajobrazowego i ustanowienia planu ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego w województwie łódzkim oraz wyznaczenia Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.U. woj. łódzkiego Nr 175, poz. 2481 z 2002 r.). Zajmuje on powierzchnię 11 240 ha, zaś otulina pow. 10 790 ha. Pod względem administracyjnym Park wraz ze strefą ochronną (otuliną) położony jest na terenie województw łódzkiego i świętokrzyskiego. Sam Park zajmuje teren gminy:

- Przedbórz (województwo łódzkie)
 - Krasocin, Łopuszna i Kluczewsko (województwo świętokrzyskie),
- zaś otulina obejmuje niewielkie powierzchnie gmin Wielgomłyny i Fałków.

PPK jest ważnym elementem Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych w Polsce, a bardzo ważnym obiektem w Polsce środkowej. Park ten wspólnie z Sulejowskim i Spalskim jest ogniwem chroniącym dorzecze Pilicy. O atrakcyjności PPK decydują: malowniczość i różnorodność krajobrazu, obecność wielu punktów widokowych, korzystne warunki bioklimatyczne dzięki obfitości lasów oraz czystych

wód powierzchniowych, bogata fauna, flora i szata roślinna, ustronność położenia, przewaga tradycyjnych form gospodarki rolnej oraz obecność zabytków architektury i kultury ludowej – w jedność z ochroną dziedzictwa naturalnego. Zadaniem parku jest zachowanie jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych, stworzenie systemu skutecznej ochrony najcenniejszych obiektów – rezerwatów i pomników przyrody oraz udostępnienie terenu dla turystyki ekologicznej.

1.5.2. Sulejowski Park Krajobrazowy

Północne krańce gminy leżące w obrębie otuliny Sulejowskiego Parku Krajobrazowego. Został on utworzony w celu ochrony szczególnych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i historyczno-kulturowych środkowego odcinka Pilicy (pomiędzy Przedborem a Sulejowem i terenami wokół Zalewu Sulejowskiego) na podstawie Rozporządzenia Nr 29/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 3 listopada 2006 roku (Dz.U. woj. łódzkiego Nr 380, poz. 2946 z 2006 r.). Obszar parku zajmuje pow. 16 707 ha, zaś otulina 39 569 ha.

1.5.3. Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Majowa Góra”

Uchwałą Rady Miejskiej w Przedborzu z dnia 23 marca 1994 r. obszar leśny „Majowa Góra” w Przedborzu został uznany za zespół przyrodniczo – krajobrazowy polegający ochronie (Dz.U. woj. piotrk. Nr 20, poz. 118 z dnia 1 lipca 1994 r.)

1.5.4. Rezerваты Przyrody

Rezerваты istniejące

Rezerwat Przyrody „Piskorzeniec”

„Piskorzeniec” został uznany za rezerwat przyrody Zarządzeniem Nr 402 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 roku (M.P.Nr 48, poz. 366). „Piskorzeniec” znajduje się w południowo- zachodniej części gminy. Jest to rezerwat torfowiskowy o powierzchni 409,19 ha, utworzony w celu zachowania naturalnych biocenoz torfowiskowych i leśnych, z unikalną fauną i florą i zachowaniem naturalnych procesów sukcesyjnych.

Obejmuje on torfowiska otwarte i porośnięte lasem oraz zarośnięty szuwarami stary staw. „Piskorzeniec” jest ostatnim miejscem w dorzeczu Pilicy, gdzie na dużych obszarach zachowały się rozległe, niezalesione kompleksy torfowisk. Występuje tu

kilkanaście zespołów turzycowych i szuwarowych – turzyca bagienna i strunowa. Występuje tu również znajdująca się pod całkowitą ochroną wierzba borówkolistna relikw na torfowisku, gatunek bardzo rzadki w Polsce.

W rezerwacie żyją łosie, wiele gatunków ptaków oraz bardzo licznie reprezentowane bobry.

Rezerwat Przyrody „Czarna Różga”

„Czarna Różga” została uznana za rezerwat przyrody Zarządzeniem Nr 402 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 roku (M.P.Nr 75, poz. 677).

Jest to rezerwat leśny o powierzchni 185,60 ha utworzony w celu zachowania ważnych naturalnych ekosystemów wilgotnych i eutroficznych z licznymi drzewami pomnikowymi oraz gatunkami rzadkich chronionych roślin zielonych. W rezerwacie rośnie grupa drzew dużych rozmiarów spełniających rolę dawcy materiału genetycznego. Jest to największe skupienie starych drzew na obszarach leśnych w Nadleśnictwie Przedbórz i Przedborskim Parku Krajobrazowym. Torfowisko to stanowi naturalny zbiornik retencyjny dla sąsiadujących terenów i miejsce lęgowe dla ptactwa wodnego.

W rezerwacie gatunkiem dominującym jest olsza, a ponadto rosną tu jodła, brzoza, buk, sosna, dąb, grab, osika.

Rezerваты projektowane

„Grądy Góry Kozłowej” i „Młyńska Struga”

„Grądy Góry Kozłowej” – to fragment lasu liściastego na północno – wschodnim zboczu Góry Kozłowej, koło Starej Wsi. Obejmuje dobrze zachowane płąty lasu grądowego. Na obszarze tym znajduje się płytka dolinka okresowego cieku wypływającego pod szczytem góry. Ciek ten nie ginie u podnóża wzniesienia, a wody prawdopodobnie wpływają w wypłukany w skale wapiennej podziemny korytarz. W górnej i środkowej części cieku widoczne są wysięki wodne umożliwiające utrzymanie źródłiskowych gatunków mchów. W lesie występuje populacja chronionego wawrzynka wilczelyko i jarzmianki większej.

„Młyńska Struga” – to rezerwat, który ma chronić strumień Młyńska Struga wraz z przyległymi terenami dolinnymi.

Obszary powyższe proponowane są do objęcia ochroną częściową. Charakteryzują się obecnością wielu rzadkich dla Polski środkowej gatunków roślin i zwierząt.

Proponowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

„Czarna Włoszczowska” – ochrona naturalnego koryta rzeki Czarna Włoszczowska.

„Góra Krzemycza” – ochrona niezwykle cennego krajobrazu naturalnego z lasami i zaroślami śródpolnymi.

„Góra Kozłowa” – ochrona niezwykle cennych fragmentów krajobrazu naturalnego z lasami i zaroślami śródpolnymi. Góra porośnięta gatunkami chronionymi m.inn. widłak spłaszczony, paprotka zwyczajna.

1.5.5. Użytki ekologiczne

Tą formą ochrony obejmuje się pozostałości ekosystemów takie jak: bagna, torfowiska, starorzecza, wydmy, kępy krzewów itp. Są to grunty nieprodukcyjne, na których powstają warunki ekologiczne korzystnie oddziałujące na tereny otaczające.

Na terenie gminy Przedbórz ochroną w formie użytków ekologicznych objętych jest 59 kompleksów bagien i torfowisk śródleśnych - wykaz w załączeniu .

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ – tekst ujednolicony, 2006

L.p.	Nr w rejestrze	Lokalizacja obiektu	Przedmiot ochrony	Opis chronionego obiektu	Powierzchnia (ha)	Współ.geogr. X -długość E Y -szerokość N	Data utworzenia Podstawa prawna	Właściciel/ Zarządca obiektu
1		Leśnictwo Faliszew oddz. 67 c N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,27			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
2		Leśnictwo Józefów oddz. 32 i N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,29			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
3		Leśnictwo Józefów oddz. 95 f N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,44			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
4		Leśnictwo Józefów oddz. 96 c N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,32			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
5		Leśnictwo Skórnice oddz. 183 i N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,35			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
6		Leśnictwo Skórnice oddz. 195 f N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,26			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
7		Leśnictwo Piskorzaniec dz. Nr 838 N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,02			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
8		Leśnictwo Piskorzaniec dz. Nr 835 N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,06			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
9		Leśnictwo Piskorzaniec oddz.243 n N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,88			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
10		Leśnictwo Piskorzaniec oddz.245 d N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	7,56			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
11		Leśnictwo Piskorzaniec oddz.247 c N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	7,99			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
12		Leśnictwo Piskorzaniec oddz.248 h N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	2,24			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
13		Leśnictwo Piskorzaniec oddz.248 j N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,42			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
14		Leśnictwo Piskorzaniec oddz.249 h N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,28			Skarb Państwa / Lasy Państwowe

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ – tekst ujednolicony, 2006

15		Leśnictwo Grobla oddz. 96 d N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,44			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
16		Leśnictwo Grobla oddz. 148 h N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,34			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
17		Leśnictwo Grobla oddz. 163 j N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,75			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
18		Leśnictwo Zalesie oddz. 309 d N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,05			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
19		Leśnictwo Zalesie oddz. 309 g N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,28			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
20		Leśnictwo Żeleźnica oddz. 256 d N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,54			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
21		Leśnictwo Żeleźnica oddz. 264 d N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,05			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
22		Leśnictwo Żeleźnica oddz. 265 g N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,5			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
23		Leśnictwo Żeleźnica oddz. 285 f N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,32			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
24		Leśnictwo Żeleźnica oddz. 298 h N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,25			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
25		Leśnictwo Papiernia oddz. 153 k N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	2,43			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
26		Leśnictwo Papiernia oddz. 154 d N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,75			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
27		Leśnictwo Papiernia oddz. 155 b N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	2,66			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
28		Leśnictwo Papiernia oddz. 155 c N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,77			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
29		Leśnictwo Papiernia oddz. 106 d N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,65			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
30		Leśnictwo Papiernia oddz. 113 h N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,67			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
31		Leśnictwo Papiernia oddz. 114 f N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,07			Skarb Państwa / Lasy Państwowe

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ – tekst ujednolicony, 2006

32		Leśnictwo Papiernia oddz. 126 h N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,39			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
33		Leśnictwo Papiernia oddz. 127 g N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,23			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
34		Leśnictwo Papiernia oddz. 127 l N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,31			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
35		Leśnictwo Papiernia oddz. 128 a N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,81			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
36		Leśnictwo Papiernia oddz. 128 j N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,57			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
37		Leśnictwo Papiernia oddz. 140 a N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,51			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
38		Leśnictwo Papiernia oddz. 141 c N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,17			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
39		Leśnictwo Papiernia oddz. 142 a N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,42			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
40		Leśnictwo Papiernia oddz. 142 d N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,77			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
41		Leśnictwo Papiernia oddz. 144 b N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,4			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
42		Leśnictwo Papiernia oddz. 153 j N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,13			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
43		Leśnictwo Papiernia oddz. 156 d N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,87			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
44		Leśnictwo Taras oddz. 26 g N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,2			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
45		Leśnictwo Taras oddz. 26 y N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,09			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
46		Leśnictwo Taras oddz. 27 f N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,54			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
47		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 84 i N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,7			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
48		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 92 f N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,78			Skarb Państwa / Lasy Państwowe

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ – tekst ujednolicony, 2006

49		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 93 i N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,77			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
50		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 132 f N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	2,39			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
51		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 134 h N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,5			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
52		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 135 l N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	3,66			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
53		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 135 h N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,58			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
54		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 136 k N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,72			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
55		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 136 p N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,33			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
56		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 104 l N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,66			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
57		Leśnictwo Rzeczków oddz. 124 i N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	2,66			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
58		Leśnictwo Rzeczków oddz. 139 b N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	1,19			Skarb Państwa / Lasy Państwowe
59		Leśnictwo Rzeczków oddz. 139 f N - ctwo Przedbórz		Bagno i torfowisko śródleśne	0,33			Skarb Państwa / Lasy Państwowe

1.5.6. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia. Najczęściej za pomniki przyrody uznaje się stare, okazałe drzewa, grupy i aleje drzew, rzadziej głazy narzutowe, skałki lub źródła – wykaz w załączeniu.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ – tekst ujednolicony, 2006

Gmina Przedbórz									
Lp	Nr w rejestrze	Lokalizacja obiektu	Przedmiot ochrony	Opis chronionego obiektu	Obwód na wys. 1,3 m (cm)	Wysokość (m)	Współrz. geogr. X-długość E Y-szerokość N	Data utworzenia/ Podstawa prawna	Właściciel/ Zarządca obiektu
1		Borowa	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	A Małczek
2		Gaj - Policzko	pojedyncze drzewo	2 Dęby szypułkowe				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	ST. Biało
3		Leśniczówka Gustawów oddz. 79 N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy	340 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	
4		Józefów	pojedyncze drzewo	Lipa drobnolistna				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	A. Chlebosz
5		Piskorzeniec	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy – prace pielęgnacyjne - lecznicze prowadzone w roku 2006				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	D. Sztander
6		Przedbórz, cmentarz przykościelny	pojedyncze drzewo	3 Lipy drobnolistne				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Parafia rzymsk.-katolicka
7		Przedbórz, cmentarz przykościelny	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Parafia rzymsk.-katolicka

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ – tekst ujednolicony, 2006

8		Przedbórz, przy kościele	pojedyncze drzewo	5 Lip drobnolistnych				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Parafia rzymsk.-katolicka
9		Przedbórz, przy kościele	pojedyncze drzewo	Klon pospolity				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Parafia rzymsk.-katolicka
10		Leśnictwo Rączki oddz. 185 f, 197 a N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	7 Buków pospolitych	195-365 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
11		Stara Wieś	pojedyncze drzewo	Cis pospolity				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	J. Futerski
12		Stara Wieś	pojedyncze drzewo	Cis pospolity				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	M. Żydanek
13		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 90 a N-ctwo Przedbórz	grupa drzew	30 Dębów szypułkowych, 52 Modrzewie europejskie, 49 Sosen pospolitych	120-365 cm 120-260 cm 120-220 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
14		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 111 g	głaz narzutowy	głaz granitowy	117/415/ 310 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
15		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 121	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy	265 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
16		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 183	pojedyncze drzewo	4 Dęby szypułkowe				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ – tekst ujednolicony, 2006

17		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 183 N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	2 Sosny pospolite				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
18		Leśnictwo Wierzchlas oddz. 195 i teren przy leśniczówce N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	Sosna pospolita				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
19		Leśnictwo Wymysłów Oddz. 183 c N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
20		Zagacie	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	C. Dorosiński
21		Zagacie	pojedyncze drzewo	Lipa drobnolistna				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	T. Staszczuk
22		Leśnictwo Zalesie Oddz. 278 N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	2 Jesiony wyniosłe	245, 330 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
23		Leśnictwo Zalesie Oddz. 291 d N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy	352 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
24		Leśnictwo Zalesie Oddz. 277 N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	Sosna pospolita	380 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
25		Leśnictwo Żeleźnica Oddz. 273, 283 N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	2 Dęby szypułkowe	340, 380 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ – tekst ujednolicony, 2006

26		Leśnictwo Żeleźnica Oddz.255 N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	2 Buki pospolite	345, 335 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
27		Taras	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	M. Lesiakowska
28		Taras	pojedyncze drzewo	2 Wiązy polne				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	P. Nurczyńska
29		Leśnictwo Taras Oddz.28 N-ctwo Przedbórz	pojedyncze drzewo	3 Dęby szypułkowe	520, 495, 320 cm			04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	Skarb Państwa / Lasy Państwowe N-ctwo Przedbórz
30		Wierzchlas	pojedyncze drzewo	Dąb szypułkowy				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	B. Debczyk
31		Wierzchlas	pojedyncze drzewo	Lipa drobnolistna				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	m. Gumieny
32		Wierzchlas	pojedyncze drzewo	Lipa drobnolistna				04.11.1996 / Rozporząd. Woj. Piotrkowskiego Nr 4/96 (Dz.U.W.P. Nr 21, poz. 75 z 08.11.1996 r.)	M. Gąsior

DRZEWY PROJEKTOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ JAKO POMNIKI PRZYRODY:

- dąb szypułkowy – Leśnictwo Grobla, oddz. 115,
- dąb szypułkowy – Leśnictwo Grobla, oddz. 125,
- buk pospolity – 2 drzewa, Leśnictwo Żeleźnica, oddz. 119,
- dąb szypułkowy – Żeleźnica, grunt P. Miłka.

1.5.7. Parki zabytkowe

W Przedborzu, na lewym brzegu Pilicy znajduje się park miejski z początku XIX wieku. Starodrzew tworzą lipy, brzozy, klony, sosny wejmutki. Po prawej stronie Pilicy znajduje się mniejszy park z licznymi krzewami ozdobnymi. Niektóre z drzew osiągają wymiary pomnikowe.

W Reczkowie znajduje się zespół podworski, który należy objąć ochroną zarówno w sensie przyrodniczym jak i kulturowym. Znajduje się tu pozostałość zespołu dworku szlacheckiego z zabudowaniami gospodarczymi, malownicza kapliczka i wartościowy starodrzew.

1.5.8. Ochrona krajobrazu

Na podstawie Uchwały Nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 roku w sprawie zatwierdzenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” cała gmina Przedbórz została włączona do Piliczańsko-Radomszczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Podyktowane to zostało unikalnymi walorami środowiska przyrodniczego oraz koniecznością ochrony zlewni Pilicy.

Mając na względzie ochronę rodzimego krajobrazu na terenie gminy Przedbórz, w szczególności na obszarze Przedborskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny należy stosować następujące zasady gospodarowania zasobami przyrodniczymi:

1. Przy planowaniu inwestycji wyeliminować zajmowanie terenów zieleni wysokiej tj. drzewostanów leśnych i zadrzewień zabudowanych z gatunków rodzimych i introdukowanych, oraz wszelkiego rodzaju swobodnych kęp i krzewów (w tym zieleni śródpolnej) oraz alei. Zieleń ta oprócz innych walorów stanowi cenny element krajobrazowy i jednocześnie stwarza naturalne warunki lęgowe oraz bytowania dla zwierzyny drobnej i ptactwa.
2. W trakcie planowania budowli technicznych różnego przeznaczenia należy ochroną objąć wszystkie rodzaje zieleni przyrodnej i przydrożnej. Wszelkie inwestycje winny być tak zaprojektowane i zrealizowane, aby nie powodowały degradacji środowiska przyrodniczego, nie kontrastowały z otoczeniem, a nawet wzbogacały krajobraz.

3. Roboty wodno-melioracyjne winny być tak planowane i prowadzone, by nie naruszały w sposób trwały rzeźby terenu, jak również nie powodowały niszczenia istniejących zadrzewień śródpolnych, śródłąkowych i przydrożnych.
4. Ochroną objąć śródleśne naturalne zbiorniki wodne stanowiące zbiorniki wody pitnej dla zwierzyny.
5. W terenach przeznaczonych pod rozbudowę zaplecza rekreacyjnego i turystycznego zachować w stanie nienaruszonym istniejące obszary bagienne i podmokłe oraz torfowiska.
6. Na terenie miasta i gminy znajdują się ważne dla zachowania lokalnej różnorodności biologicznej tereny wilgotnych łąk, torfowisk i lasów bagiennych, związanych z dolinami rzek Pilicy, Ojrzanki, Strugi, a także mniejszych cieków. Ze względu na podstawową rolę jaką pełnią ww. tereny dla utrzymania różnorodności siedliskowej i gatunkowej wskazana byłaby adaptacja ich na trwałe do przestrzeni gminy.
7. Wokół terenów letniskowych postuluje się ustanowienie strefy ciszy, w których obowiązywać będzie zakaz wszelkich nagłośnień i urządzania polowań, co zwiększy komfort wypoczynku i umożliwi bliższy kontakt z przyrodą.
8. W budownictwie kultywować tradycyjne formy o cechach regionalnych, harmonizujących z cechami naturalnymi krajobrazu.
9. W Przedborskim Parku Krajobrazowym, gdzie funkcjonują istniejące siedliska rolnicze należałoby wykorzystać opuszczone zagrody na cele letniskowe bez wprowadzania nowych podziałów w rozumieniu wyznaczania działek rekreacyjnych.

1.5.9. Charakterystyka systemu ekologicznego gminy

ECONET

W ramach europejskiego programu międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody powstała koncepcja europejskiej sieci ekologicznej ECONET, obejmująca krajową sieć ECONET – Polska. Składa się ona z obszarów węzłowych charakteryzujących się wysokim stopniem różnorodności biologicznej i krajobrazowej, korzystnymi uwarunkowaniami dla zachowania siedlisk i ostoi gatunków, powiązanych korytarzami ekologicznymi.

Obszar gminy stanowi tzw. obszar węzłowy o znaczeniu krajowym.

CORINE

We wszystkich krajach europejskich wprowadzany jest Program CORINE (koordynacja informacji o środowisku). W ramach tego programu wyznaczane są ostoje z wytypowanymi przez ekspertów gatunkami roślin i zwierząt, lub wyjątkowo bogatymi siedliskami.

NATURA 2000

Program NATURA 2000 to europejska sieć ekologiczna, która ma objąć ochroną ważne przyrodniczo obiekty w krajach Unii Europejskiej. Istota programu polega na ochronie przyrody w warunkach gospodarczego użytkowania terenu w celu zapobiegania pogarszaniu stanu siedlisk. Program NATURA 2000 jest konsekwencją trzech dyrektyw:

1. Dyrektywa 43/92/EEC z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. „Habitatowa”). Na podstawie tej dyrektywy, w ramach programu CORINE, na terenie województwa łódzkiego wyznaczono 35 ostoj przyrody z czego dwie: Dolina Warty i Dolina Pilicy posiadają rangę europejską. Są to Specjalne Obszary Ochrony.
2. Dyrektywa 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku o ochronie dzikich ptaków (tzw. „Ptasia”). Na podstawie tej dyrektywy, wytypowano obszary występowania wrażliwych siedlisk, rzadkich i ginących gatunków zwierząt i roślin wymagających utworzenia obszarów ochronnych, które tworzyć będą sieć NATURA 2000. Wśród innych znalazł się tu obszar Przedborskiego Parku Krajobrazowego.
3. Trzecią dyrektywą jest tzw. dyrektywa siedliskowa (SOO).

Na obszarze gminy znajduje się część wyznaczonej Ostoi Przedborskiej (tj. powierzchnia 3572,7 ha. Cała Ostoja Przedborska obejmuje Powierzchnię 11 524,7 ha). Obszar ten wyznaczano na podstawie istniejących baz danych przestrzennych, takich jak CORINE Biotopes i CORINE Land Cover.

System ekologiczny gminy Przedbórz będący składową systemu wojewódzkiego i krajowego ma za zadanie ochronę istniejących walorów przyrodniczych oraz zapewnienie równowagi biocenotycznej. Zawiera on następujące elementy przestrzenne:

- rezerваты przyrody - zakwalifikowane jako obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym (biocentra) i dolina rzeki Pilicy zakwalifikowana jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym,
- doliny rzek - korytarze ekologiczne o znaczeniu powiązań regionalnych – dla właściwego funkcjonowania konieczność rekonstrukcji powiązań ekologicznych i wzmocnienia systemu w południowej części gminy (dolesienia),
- mniejsze doliny rzek i cieków wodnych - ciągi ekologiczne - powiązania o znaczeniu lokalnym (włączenie tych choćby najmniejszych cieków w system ekologiczny zapewni ich ochronę hydrologiczną i podniesienie bioróżnorodności),
- przy ujściach strumieni do większych rzek znajdują się obszary węzłowe o znaczeniu lokalnym (miejsca przecięcia się korytarzy i ciągów ekologicznych) - powierzchniowe strefy o dużym bogactwie biocenotycznym wpływające na równowagę terenów przyległych. Obszary te obok korytarzy i dolin wykluczone są dla zabudowy i wskazane do objęcia ochroną.

1.5.10. Gospodarka leśna

Lesistość Gminy Przedbórz wynosi 55,2%, uwzględniając przestrzenne możliwości gminy, wartość ta wydaje się wzorcowa. Ogólna powierzchnia lasów wynosi 10 484 ha, w tym lasy państwowe 9 269 ha. Lasy te administracyjnie należą do nadleśnictwa Przedbórz.

Lasy ochronne	1 564,00 ha
Szkołka	11,00 ha
Wody, rowy	7,31 ha
Kopalnie żwiru, piasku	1,48 ha
Tereny komunikacyjne	130,00 ha
Nieużytki trwałe	136,52 ha
Grunty rolne do zalesienia (rolników indywidualnych)	810,00 ha

Podział zbiorowisk leśnych

bór suchy	7,1%
bór świeży	43,1%
bór wilgotny	8,7%
bór bagienny	1,6%

bór mieszany wilgotny	2,9%
bór mieszany świeży	25,6%
las mieszany świeży	5,4%
las mieszany wilgotny	0,1%
las świeży	0,6%
las wilgotny	0,7%
ols	3,5%
ols jesionowy	0,7%

Gatunki panujące

sosna pospolita <i>Pinus silvestris</i>	91,5%
modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	0,1%
świerk pospolity <i>Picea bies</i>	0,1%
jodła pospolita <i>Bies alba</i>	0,5%
buk pospolity <i>Fagus sivatica</i>	0,3%
dąb pospolity <i>Quercus rober</i>	0,9%
jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	0,3%
brzoza brodawkowata <i>Wetula verrucosa</i>	2,3%
olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i>	3,9%
topola osika <i>Populus tremula</i>	0,1%

Klasy wieku

klasa wieku	0 – 20 lat	19,9%
klasa wieku	20 - 40 lat	28,0%
klasa wieku	40 – 60 lat	25,0%
klasa wieku	60 – 80 lat	15,0%
klasa wieku	80 – 100 lat	8,3%
klasa wieku	100 – 120 lat	1,5%
klasa wieku	120 -140 lat	1,1%
klasa odnowień		0,3%
klasa do odnowienia		0,1%

Konieczność zachowania zdrowotności lasów wymaga wnikliwej oceny lokalizacji przyszłych inwestycji. W związku z ochroną lasów istnieje zakaz lokalizowania zakładów przetwórstwa drzewa jak również zakładów przemysłowych w odległości mniejszej niż 5 km od granicy lasów.

Istniejące obszary leśne należy uzupełnić poprzez dodatkowe dolesienia terenów o najsłabszej bonitacji gleb (gleby marginalne – VI, VIz, nieużytki, odłogi).

1.6 UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

1.6.1. Uwarunkowania środowiska kulturowego

1. Uwarunkowania kulturowe wynikają z bogatej historii miasta Przedborza i walorów przyrodniczych obszaru gminy Przedbórz, piękna krajobrazu i zabytków kultury materialnej stanowią:
 - a) Załącznik obiektów w rejestrze zabytków
 - b) załącznik obiektów ewidencji konserwatorskiej
 - c) załącznik ewidencji stanowisk archeologicznych AZP z datą 18.06.04

2. Warunki topograficzne, układ rozplanowania, układ dróg.

Miasto usytuowane jest na mocno sfalowanym terenie, w otoczeniu lasów – na cyplu wzgórza dochodzącego do Pilicy w miejscu przeprawy. Sytuacja ta spowodowała ukształtowanie się łukowatego zarysu ulic zgodnie z konfiguracją terenu. Skąpe wiadomości źródeł pisanych i brak badań archeologicznych nie pozwalają odczytać topografii wczesnośredniowiecznego osadnictwa i jego zmian w okresie przedlokacyjnym. Dzisiejszy układ urbanistyczny jest pochodną miasta średniowiecznego. Składa się z dwóch odrębnych jednostek wykształconych po obu stronach rzeki. Część lewobrzeżna rozwinęła się na konwie wczesnośredniowiecznej osady targowej, wzdłuż szerokiej ul. Częstochowskiej, a część prawobrzeżna to miasto średniowieczne o typowym rozplanowaniu z okresu lokacji. Składało się ono z rynku, z którego trzech narożników wychodziły po dwie prostopadłe ulice. W narożniku południowo-wschodnim w widłach dwóch ulic (obecnie Kościelnej i Stodolnej) usytuowano kościół parafialny. Z miasta rozchodziły się promieniście trzy trakty w kierunkach: północno-wschodnim (wzdłuż Pilicy) do Sulejowa, wschodnim w kierunku Żarnowa i Końskich i południowo-wschodnim do Krakowa przez Jędrzejów. Po drugiej stronie rzeki oprócz folwarku wójtowskiego istniało zapewne niewielkie przedmieście w pobliżu przyczółka mostowego zwanego później Widomą, z którego rozchodziły się drogi w kierunku Radomska, Gorzkowic i Piotrkowa. W ten sposób wytworzył się niezwykle charakterystyczny układ drożny zbiegający się przy przejściu przez Pilicę. W 1835 roku sporządzono projekt regulacji miasta. Prace regulacyjne nie poprawiły układu komunikacyjnego, przekształciły natomiast wewnętrzną strukturę miasta. Najstarsza jej część z rynkiem straciła rolę ośrodka miejskiego na rzecz nowego centrum, które wykształciło się przy skrzyżowaniu uregulowanych ulic. W tym miejscu powstał w 1824 roku ratusz.

3. Sylweta miasta, dominanty.

Sylweta miasta o kompozycji rozproszonej o zagubionej dominacji i akcentowaniu. Na sylwetę historyczną z dominantą kościoła nałożyły się przypadkowo elementy współczesne. Oprócz kościoła dominantę zewnętrzną stanowi budynek ratusza. Najkorzystniejsze kierunki ekspozycji sylwety: od zachodu i południa. Dodatkowych walorów panoramie miasta nadaje Pilica wraz z zespołem zieleni parkowej nad jej brzegiem stanowiącym „podbudowę” sylwety.

4. Zabudowa.

W najstarszych zabytkowych częściach zabudowa murowana zwarta o charakterze małomiasteczkowym, ustawiona kalenicowo 1, 2 i rzadko 3 kondygnacyjna, pochodząca z XVIII i XIX wieku. Najcenniejsze zespoły zabytkowej zabudowy mieszkalnej grupują się na nie zachowanej pierzei Rynku, ul. Pocztowej, Mostowej oraz Trytwa. Z pozostałej zabudowy zabytkowej wymienić należy:

- kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja z 1341 roku wielokrotnie przebudowywany wraz z towarzyszącymi obiektami XIX wiecznymi
- relikty zamku Kazimierza Wlk. z XIV wieku
- klasyczny ratusz z 1824 roku
- karczmę i zajazd pocztowy z XVII/XVIII wieku

5. Stan zachowania.

Rynek Przedborski zachował do dziś jedynie pierzeję wschodnią i jeden podcieniowy dom w pierzei północnej. Rynek zatracił w związku z tym charakter wnętrza urbanistycznego. Nowe inwestycje budowlane w tym rejonie zamiast wnieść ład kompozycyjny doprowadziły do zatarcia historycznego układu a wielką szkodą dla jej walorów przestrzennych. Mimo wszystkich negatywnych zmian Rynek Przedborski, jako jedyny w województwie zachował brukowaną posadzkę. Zachował się także układ dróg promieniście zbiegających się ku mostowi. Zespół nowej 4 -5 kondygnacyjnej zabudowy mieszkaniowej oraz pawilonów usługowych, powstały na wschód od historycznego centrum stanowi kolejny dysonans przestrzenny tak w układzie rozplanowania, jak i sylwecie zespołu. Zabudowa zabytkowa zachowana w pierzejach ulic, częściowo w rynku poza nielicznymi wyjątkami w złym i bardzo złym stanie.

6. Zagrożenia

Współczesne i projektowane osiedla mieszkaniowe stanowiące konkurencję przestrzenną dla układu przestrzennego.

7. Jako wartości kulturowe mające wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej miasta Przedborza uznano:

- układ przestrzenny i część zabudowy miasta
- sylwetę akcentowaną dominantą kościoła
- obiekty świadczące o charakterze miasta
- budynki
- zespoły zieleni

- obiekty przemysłowe
 - cmentarze
 - stanowiska archeologiczne
- A. Na styku ochrony wartości kulturowych i współczesnych potrzeb zagospodarowania przestrzennego miasta występuje szereg napięć. Rynek wymaga dekompozycji. Należy uczynić zachowane relikty zamku i zabezpieczyć w formie ruiny. Należy zapobiec realizacji nowych inwestycji konkurującej z sylwetą miasta historycznego. Na planszy „ Studium miasta Przedborza, skala 1: 10 000 przedstawiono przebieg strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” – wyklucza nową zabudowę, strefę „B” – ochronę układu urbanistycznego miasta i przestrzennego cmentarzy, „W” – obserwacji i ochrony stanowisk archeologicznych oraz strefę „E” – ekspozycji widokowej miasta. Na etapie sporządzenia planu miejscowego miasta Przedborza należy przebieg ich uszczegółowić i dokonać zapisów co do zasad gospodarki przestrzennej w ich obrębie.
- B. We wnioskach z „Wytycznych konserwatorskich...” określono, iż rejon starego miasta wymaga działań w zakresie rewitalizacji i restrukturyzacji zespołów starej zabudowy. Tkanka staromiejska wymaga uzupełnienia nową zabudową, odpowiadającą skali i charakterowi miasta, a współczesne budynki w strefie chronionej wymagają dekompozycji. Nowa zabudowa winna wykorzystać lokalny budulec stosowany w obiektach zabytkowych, którego stosowanie zarzucono w ostatnich latach.
- C. Jako wartości kulturowe mające wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej gminy Przedbórz uznano:
- układy przestrzenne wsi: Gaj – Policzko, Stara Wieś, Żeleźnica
 - zespoły sakralne
 - zespół podworski w Reczkach
 - zabytki techniki
 - stanowiska archeologiczne
 - budynki wpisane do rejestru zabytków
- D. We wnioskach z „Wytycznych konserwatorskich...” określono iż wsie: Gaj – Policzko, Stara Wieś, Żeleźnica wymagają działań w zakresie ochrony układu i konserwacji starej zabudowy.

1.6.2. Zasoby kulturowe:

1. Historyczne zespoły wiejskie

Nazwa wsi i okres jej powstania	Forma rozplanowania	Forma i zakres ochrony
Gaj	rzędówka	ochrona zabudowy, ochrona krajobrazu
Góry Mokre	ulicówka	ochrona układu rozplanowania, ochrona zabudowy
Góry Suche	nierozpoznana	ochrona układu rozplanowania, ochrona zabudowy, ochrona krajobrazu
Józefów – XIX w.	rzędówka	ochrona zabudowy, ochrona krajobrazu
Kajetanów – XIX w.	rzędówka	ochrona krajobrazu
Policzko	rzędówka	ochrona zabudowy
Reczków	przysiółek	ochrona krajobrazu
Stara Wieś	rzędówka	ochrona krajobrazu
Żeleźnica	rzędówka	ochrona krajobrazu

2. Obiekty sakralne

Wieś	Obiekt	Okres powstania
Kajetanów	kapliczka	XIX w.
Żeleźnica	kościół parafialny organistówka obora spichlerz	XIX w. XIX w. XIX w. XIX w.

3. Zespoły rezydencjalne

Wieś	Obiekt	Okres powstania
Reczków	dwór park zabudowa folwark	XIX w. XIX w. XIX w. XIX w.

4. Zabytki techniki

Wieś	Obiekt	Okres powstania
Młyny Nosalewice	młyn wodny zbożowy na dopływie Pilicy, drewniany	XIX w.
Żeleźnica	młyn wodny na Czarnej, drewniany	XIX w.

5. Cmentarze zabytkowe

We wsi Żeleźnica

6. Stanowiska archeologiczne

Wszystkie zewidencjonowane stanowiska archeologiczne podlegają ochronie konserwatorskiej. Na wskazanych obszarach należy liczyć się z ograniczeniem inwestycji mogących mieć wpływ na naruszenie struktur podziemnych warstw kulturowych, w części opisowej i graficznej przedstawiony został spis, mapki ewidencyjne i lokalizacja najważniejszych stanowisk archeologicznych. W stosunku do ww. istnieją obowiązek uzyskiwania każdorazowo opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o możliwości i warunkach prowadzenia inwestycji wymagających prac ziemnych.

7. Strefy ochrony konserwatorskiej

Studium ustala wprowadzenie w planach zagospodarowania przestrzennego opracowywanych dla terenu miasta i gminy Przedbórz następujących stref ochrony konserwatorskiej:

Strefa A - ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje obszary najcenniejszych zabytków i zespołów zabytkowych wraz z najbliższym otoczeniem – zespół kościoła w Żeleźnicy i w Przedborzu (ul. Kościelna 1), zespół podworski w Reczkowie, ratusz w Przedborzu, park miejski w Przedborzu oraz działki z lokalizacją karczmy (ul. Kielecka 7) i domu (ul. Warszawska 10) w Przedborzu.

Na terenach objętych strefą obowiązuje :

- zachowanie i konserwacja zabytkowej zabudowy
- konserwacja i rewitalizacja zabytkowych parków

- zachowanie historycznego układu rozplanowania
- zachowanie historycznych podziałów własnościowych
- zachowanie wartościowych elementów naturalnych - rzeźba terenu, zieleń, układ wodny
- zakaz wprowadzania nowej zabudowy (z wyjątkiem obiektów na które zostanie uzyskane pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)
- usunięcie dysharmonizujących nawarstwień (po uzyskaniu pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)
- pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wszelką działalność inwestycyjną powodującą zmiany w sposobie użytkowania i zagospodarowania terenu
- w przypadku wszelkich prac ziemnych – pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz wykonanie wyprzedzająco archeologicznych badań wykopaliskowych lub zapewnienie nadzoru archeologicznego (stosownie do decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków).

Strefa A 1 - ścisłej ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego Przedborza (XVI/XVIII w.).

Na terenie objętym strefą obowiązuje :

- zachowanie i konserwacja zabytkowej zabudowy
- zachowanie historycznego układu rozplanowania - układ ulic, dróg, placów
- zachowanie historycznych podziałów własnościowych
- zachowanie wartościowych elementów naturalnych - rzeźba terenu, zieleń, układ wodny
- wszelka działalność inwestycyjna powodująca zmianę w sposobie zagospodarowania terenu, w tym wprowadzanie nowej oraz przekształcania istniejącej zabudowy wymaga uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
- usunięcie dysharmonizujących nawarstwień (po uzyskaniu pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)
- pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wszelką działalność inwestycyjną powodującą zmiany w sposobie zagospodarowania terenu

- w przypadku wszelkich prac ziemnych – pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz wykonanie wyprzedzająco archeologicznych badań wykopaliskowych lub zapewnienie nadzoru archeologicznego (stosownie do decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków).

Zasady zagospodarowania w obrębie historycznego układu przestrzennego Przedborza:

- w obrębie historycznego układu urbanistycznego Przedborza wskazano zasięg strefy „A1” (ochrony układu urbanistycznego) - w odniesieniu do zabudowy zlokalizowanej przy dwóch rynkach i przy historycznych drogach wylotowych
- dla zachowania tradycyjnego charakteru zabudowy wzdłuż ulic, gdzie wykształciły się pierzeje w liniach rozgraniczających ustala się konieczność realizacji zwartej zabudowy pierzejowej w granicach działek przylegających do ulic. Zapisy opracowywanych w oparciu o studium planów miejscowych zagospodarowania Przedborza winny zapewnić możliwość tradycyjnego sposobu lokalizacji zabudowy oficynowej - mieszkalnej i gospodarczej w granicach między poszczególnymi działkami. Adaptacja istniejącej zabudowy winna być dokonywana przy zachowaniu form i materiałów zgodnych z miejscową tradycją
- należy zachować kontynuację założeń dotychczasowego planu w zakresie kształtowania zabudowy w rejonie historycznego centrum Przedborza, a także w historycznych wsiach. Nowa zabudowa jak i modernizacja zabudowy istniejącej winna pod względem charakteru, lokalizacji i skali zabudowy nawiązywać do zabudowy tradycyjnej
- dla „centrum” Przedborza należy przewidzieć funkcje „ogólnomiejskie” z ograniczeniem rozwoju usług komunikacyjnych.

Strefa B - ochrony konserwatorskiej wybranych elementów środowiska kulturowego. Obejmuje układy przestrzenne miejscowości: Gaj-Policzko, Stara Wieś, Żeleźnica o zachowanym historycznym rozplanowaniu, historycznej zabudowie i wartościowych walorach naturalnych oraz tereny historycznych cmentarzy.

Na terenach objętych strefą obowiązuje :

- zachowanie i konserwacja zabudowy zabytkowej i posiadającej walory kulturowe
- zachowanie historycznego układu rozplanowania - układ ulic, dróg, placów

- zachowanie historycznych podziałów własnościowych
- zachowanie wartościowych elementów naturalnych - rzeźba terenu, zieleń, układ wodny
- dostosowanie nowej zabudowy w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej do lokalnej tradycji budowlanej lub lokalnie zakaz nowej zabudowy (do sprecyzowania w ustaleniach planów miejscowych)
- usunięcie dysharmonizujących nawarstwień
- uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na temat przekształceń formy zabudowy istniejącej oraz lokalizacji, skali i formy nowej zabudowy

Strefa K - ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego obejmuje tereny krajobrazu o wysokich naturalnych, wartościach przyrodniczych, związanego z zespołami zabytkowymi lub posiadającymi walory kulturowe, w których obowiązują prócz tego odrębne przepisy zgodnie z ustawą o ochronie przyrody.

Na terenach objętych strefą obowiązuje:

- zachowanie i konserwacja wartościowych elementów naturalnych - rzeźba terenu, zieleń, układ wodny
- rekultywacja terenów zdegradowanych
- dostosowanie nowej zabudowy w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej do lokalnej tradycji budowlanej lub lokalnie zakaz nowej zabudowy (do sprecyzowania w ustaleniach planów miejscowych)
- usunięcie dysharmonizujących nawarstwień.

Strefa E - ochrony ekspozycji obejmuje obszary stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych - wraz ze strefą „K” stanowi otulinę widokową układów przestrzennych i obiektów zabytkowych.

Na terenach objętych strefą obowiązuje:

- zakaz nowej zabudowy lub ustalenie nieprzekraczalnych gabarytów nowej zabudowy
- ograniczenia w lokalizacji reklam (zakaz lub określenia dopuszczalnych form i nieprzekraczalnych gabarytów)
- uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na temat ewentualnych odstępstw od powyższych rygorów, jak również na temat podziałów

własnościowych (ustalenie wielkości działek), nasadzeń, zmian ukształtowania terenu.

Strefa W - ochrony zabytków archeologicznych obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości stanowisk archeologicznych podlegających ochronie konserwatorskiej

Na terenach objętych strefą obowiązuje:

- nakaz uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków warunków realizacji inwestycji wymagających prac ziemnych oraz uzyskanie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wykonanie tych prac (wszelkich prac ziemnych naruszających strukturę gruntu poniżej warstwy ornej)
- planowane inwestycje mogą być dopuszczone wyłącznie do realizacji po przeprowadzeniu na koszt inwestora ratowniczych badań archeologicznych lub zapewnieniu przez niego nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi pod rygorem zmiany ww. prac archeologicznych na ratownicze badania wykopaliskowe w przypadku ujawnienia w trakcie badań zabytkowych obiektów
- zakres prac archeologicznych wymaga każdorazowego uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
- w uzgodnieniach z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków należy powołać się na numer ewidencyjny strefy ochrony archeologicznej i jego lokalizację w określonym obrębie AZP.

Strefa OW - obserwacji archeologicznej obejmuje tereny tworzące wyraźnie wyodrębniające się skupiska osadnicze o znacznej wartości naukowej i historycznej podlegających ochronie konserwatorskiej.

Na terenach objętych strefą obowiązuje:

- uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków warunków realizacji inwestycji wymagających prac ziemnych oraz w zależności od tych warunków uzyskanie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wykonanie tych prac.

8. Krajobraz kulturowy

Z uwagi na harmonijne zagospodarowanie, liczne występowanie zabytków architektury i budownictwa oraz malowniczy krajobraz i zachowane bogactwo świata roślin i zwierząt część gminy Przedbórz znalazła się w projektowanej strefie chronionego krajobrazu kulturowego. Objęto nią teren wzgórz Pasma Przedborsko – Małogoskiego o szczególnie atrakcyjnym ukształtowaniu terenu i w znacznej części – pokrycia lasami. Występuje tu kilka wsi o historycznych formach rozplanowania i zachowanych kompleksach zabytkowej, drewnianej zabudowy. Jest to teren o wysokich predyspozycjach dla funkcji rekreacyjno-turystycznej. Strefa chronionego Krajobrazu Kulturowego może przyjmować funkcje związane z wszystkimi podstawowymi sposobami użytkowania terenu nie powodującymi degradacji walorów krajobrazowych. W jej obrębie ustala się obowiązek opracowania planów miejscowych. Gospodarka przestrzenna na tym terenie winna być tak prowadzona, aby nie zakłócać harmonii krajobrazu poprzez nowe, agresywne bryły oraz takie zagospodarowanie, które degradowałoby walory widokowe. Zaleca się dostosowanie projektowanej zabudowy do form istniejącej zabudowy historycznej i skomponowanie jej z otoczeniem. Obowiązuje tu całkowity zakaz lokalizacji przemysłu.

1.7. SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA I GMINY

1.7.1. Demografia

Podstawowe wskaźniki demograficzne dotyczące liczby mieszkańców, przyrostu naturalnego, migracji, gęstości zaludnienia itd. w latach 1997-2004 zawiera załączone zestawienie, opracowane na podstawie danych zawartych w Roczniku Statystycznym.

Gmina Przedbórz - demografia				
Wyszczególnienie	1997	2002	2003	2004
Liczba ludności ogółem	4172	3934	3932	3847
w tym: mężczyźni	2090	1991	1992	1967
kobiety	2082	1943	1940	1880
kobiety/100 mężczyzn	99,6	97,6	97,0	95,5
Przyrost naturalny w osobach	12	-6	-13	-9
Liczba małżeństw	25	24	19	23
Napływ ogółem - osoby	43	36	37	35
Odływ ogółem - osoby	85	48	69	45
Saldo migracji - osoby	-42	-12	-32	-10
Gęstość zalud. na 1 km ²	23	21	21	20
Miasto Przedbórz - demografia				
Wyszczególnienie	1997	2002	2003	2004
Liczba ludności ogółem	3830	3919	3857	3835
w tym: mężczyźni	1832	1909	1881	1883
kobiety	1998	2010	1976	1952
kobiety/100 mężczyzn	109,1	105,2	105,0	103,6
Przyrost naturalny w osobach	-8	-14	-7	-9
Liczba małżeństw	26	19	20	18
Napływ ogółem - osoby	50	37	53	23
Odływ ogółem - osoby	56	51	58	58
Saldo migracji - osoby	-6	-14	-5	-35
Gęstość zalud. na 1 km ²	625	639	629	625

Porównanie wartości liczbowych świadczy o stagnacji procesów demograficznych. Spadek liczby mieszkańców gminy jak i minimalny wzrost mieszkańców miasta charakteryzują się nieznaczną dynamiką i tak od 1997 r. liczba mieszkańców gminy uległa zmniejszeniu o 325 osób, a liczba ludności w mieście powiększyła się o 5 osób.

Czynnikami wpływającym ujemnie na sytuację demograficzną gminy jest stałe, dość wysokie ujemne saldo migracji.

Ważnym wskaźnikiem sytuacji demograficznej jest liczba kobiet na 100 mężczyzn. W 2004 r. wskaźnik ten dla gminy wynosił 95,5. Niższa wartość wskaźnika na wsi wiąże się ze znacznymi ubytkami kobiet, szczególnie w wieku 19-39 lat. Jest to wynik trwającej latami migracji tych kategorii do miasta, a konsekwencją jest problem znany jako „żony dla rolników”. W mieście sytuacja jest inna, a analogiczny wskaźnik wynosi 103,6 kobiet na 100 mężczyzn.

Dla charakterystyki demograficznej istotne są także struktury ludności wg wieku i płci, które prezentuje poniższe zestawienie.

Ludność miasta Przedborza wg wieku i płci w 2004 r.

<i>Wiek w latach</i>	<i>Liczba lud. ogółem</i>	<i>w tym kobiety</i>
0-4	160	64
5-9	219	97
10-14	305	161
15-19	336	174
20-24	314	142
25-29	287	132
30-34	251	117
35-39	246	129
40-44	266	141
45-49	353	173
50-54	273	135
55-59	235	110
60-64	131	72
65 i więcej	459	305
Ogółem	3835	w tym 1952 kobiet

Ludność gminy Przedbórz wg wieku i płci w 2004 r.

<i>Wiek w latach</i>	<i>Liczba lud. ogółem</i>	<i>w tym kobiety</i>
0-4	202	88
5-9	266	118
10-14	292	147
15-19	215	95

20-24	286	132
25-29	262	129
30-34	252	122
35-39	223	107
40-44	224	87
45-49	249	96
50-54	229	100
55-59	235	121
60-64	166	96
65 i więcej	746	442
Ogółem	3847	w tym 1952 kobiety

Liczba mieszkańców gminy danych uzyskanych w Urzędzie Gminy (stan na 14.06.2006 r.) – wynosi **4044** osoby. Gmina posiada 27 sołectw i 58 miejscowości.

Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy:

1. Borowa	169
2. Brzostek	128
3. Chałupy	110
4. Faliszew	88
5. Gaj	126
6. Góry Mokre	481
7. Góry Suche	59
8. Jabłonna	113
9. Józefów	34
10. Józefów Stary	168
11. Kajetanów	166
12. Kaleń	82
13. Miejskie Pola	249
14. Mojżeszów	68
15. Nosalewice	218
16. Piskorzaniec	120
17. Policzko	166
18. Przyłanki	206

19. Stara Wieś	94
20. Taras	308
21. Wojciechów	101
22. Wola Przedborska	169
23. Wygwizdów	135
24. Wymysłów	57
25. Zagacie	84
26. Zuzowy	199
27. Żeleźnica	146

Liczba mieszkańców miasta wg. danych uzyskanych w Urzędzie Gminy (stan na 14.06.2006 r.) – wynosi **3961** osoby.

W perspektywie nie przewiduje się znaczącego wzrostu liczby ludności, a na etapie studium przyjęto wielkość stałych mieszkańców rzędu **3800-4200** w mieście i **4200-4500** w gminie.

1.7.2. Zatrudnienie

Dane na temat zatrudnienia są bardzo istotnym wskaźnikiem charakteryzującym sytuację społeczną mieszkańców miasta i gminy, jednak publikowane przez Urząd Statystyczny zestawienia „pracujący w gospodarce narodowej” nadal nie uwzględniają rolników indywidualnych oraz zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób.

Zatrudnienie w 2003 r. wynosiło ogółem – **122 osób w gminie, 611 osób w mieście**

Pracujący w sektorze

prywatnym w latach

w tym:	<i>gmina</i>	<i>miasto</i>	<i>razem</i>
1999	111	121	232
2000	99	110	209
2001	62	117	179
2002	136	121	257
2003	89	162	251

Pracujący w sektorze

publicznym w latach:	<i>gmina</i>	<i>miast</i>	<i>razem</i>
1999	120	413	533
2000	82	428	510
2001	42	396	438
2002	41	441	483
2003	33	449	482

Zatrudnieni w sektorze publicznym stanowili w 2003 r. tylko 6 % ogółu mieszkańców miasta i gminy. Przedstawione powyżej dane liczbowe wskazują na katastrofalną sytuację na rynku pracy i konieczność natychmiastowego podjęcia działań strategicznych, zmierzających do poprawy ekonomicznych podstaw bytu mieszkańców.

Miernikiem rzeczywistości społecznej i ekonomicznej jest również liczba zarejestrowanych w systemie Regon podmiotów gospodarczych, których w 2004 r. było ogółem – 693 (dane łącznie dla miasta i gminy)

w tym:

rolnictwo i leśnictwo	26
przemysł	124
budownictwo	59
handel i naprawa	306
hotele i restauracje	28
transport, składowanie i łączność	26
pośrednictwo finansowe	11
obsługa nieruchomości i firm	35
ubezpieczenia społeczne	2
edukacja	16
ochrona zdrowia i pomoc społeczna	21
działalność pozostała	26

1.7.3. Działalność produkcyjna i usługowa

Obsługę w zakresie produkcji rolnej i gospodarki żywnościowej oraz działalność produkcyjną, usługową na terenie miasta i gminy prowadzą:

- Zakład Doskonalenia Zawodowego, zatrudniający blisko 90 osób, w którym obok podstawowego celu, jakim jest działalność oświatowa, w warsztatach szkolnych produkowano m.in. maszyny rolnicze, meble, ubrania robocze itp. Obecnie istniejąca baza ZDZ jest wykorzystana w niewielkim stopniu,
- w Górach Mokrych,
- Koneckie Zakłady Narzędzi Gospodarczych, od kwietnia 1994 r. w stanie upadłości, obecnie rysuje się szansa na przyjęcia zakładu przez nowego właściciela,
- Zakład Usług Komunalnych, prowadzi działalność w zakresie zaopatrzenia w wodę, wywozu nieczystości stałych i płynnych, usług transportowych, sprzedaż gazu, gospodarki mieszkaniowej, obsługi oczyszczalni ścieków, eksploatacji wysypiska śmieci, i typ., firma znajduje się w trudnej sytuacji finansowej (zadłużenie),
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych, prowadzi bardzo ograniczoną, sezonową działalność, na miarę możliwości wyeksploatowanego sprzętu.

1.8. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

1.8.1. Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe zamieszkane w 2004 r. wynosiły:

	<i>m. Przedbórz</i>	<i>gm. Przedbórz</i>
mieszkania	1415	1215
izby	5247	4290
pow. użytkowa mieszk. w tys. m ²	97,6	93,2
przeciętna:		
pow. użytk. mieszkania na osobę	24,6	23,0
liczba osób na mieszkanie	2,8	3,32
liczba osób na izbę	0,75	0,94

1.8.2. Edukacja

Na terenie gminy funkcjonują 2 szkoły podstawowe, do których w roku szkolnym 2003/2004 uczęszczało 150 uczniów. Szkoły znajdują się w następujących miejscowościach:

Góry Mokre, Nosalewice. W Przedborzu znajduje się 1 szkoła podstawowa mająca 462 uczniów oraz liceum ogólnokształcące – 322 uczniów.

Szkolnictwo zawodowe to zasadnicza szkoła zawodowa i wieczorowe technikum przy ZDZ, i zasadnicza szkoła rolnicza, i wieczorowe technikum rolnicze mieszczące się w siedzibie LO. W roku szkolnym 2003/2004 w szkołach tych uczyło się 298 uczniów, z tego 117 w zasadniczej szkole zawodowej i 181 w szkołach średnich.

W ramach wprowadzonej od września 1999 r. reformy oświaty, władze samorządowe miasta i gminy przyjęły następujący układ: szkoły z klasami I-VI będą we wsiach – Góry Mokre, Gaj, Borowa, Nosalewice, filia w Przydankach (klasy I-III), gimnazjum w Przedborzu mające 362 uczniów z siedzibą w ZDZ.

Wychowanie przedszkolne odbywa się w przedszkolu w Przedborzu (60 miejsc, 52 dzieci) oraz w 2 oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych w Górach Mokrych, Nosalewicach (32 dzieci).

1.8.3. Ochrona zdrowia

Placówki ochrony zdrowia na terenie miasta i gminy stanowią Rejonowa Przychodnia Zdrowia w Przedborzu i NZOZ „Medykus” oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Górach Mokrych. W Przedborzu znajdują się 2 apteki.

1.8.4. Kultura

Placówki kulturalne to Miejski Ośrodek Kultury i Muzeum Ludowe w Przedborzu, strażnice OSP we wsiach Góry Mokre, Zuzowy, Józefów Stary, Żeleźnica i Piskorzeniec, Miejska Biblioteka i jej filia we wsi Góry Mokre, posiadające w 1997 r. 23,6 tys. Woluminów, 1220 czytelników, którzy wypożyczyli 31,9 tys. Książek.

1.8.5. Łączność

Placówka pocztowo – telekomunikacyjna znajduje się w Przedborzu i w Górach Mokrych.

W gminie znajduje się 228 abonentów radiowych, 206 telewizyjnych i 128 telefonii przewodowej (30,7 aparatów tel. Na 1000 mieszkańców). W mieście znajduje się

1147 abonentów radiowych, 1076 telewizyjnych i 854 telefonii przewodowej (223 aparaty tel. Na 1000 mieszkańców).

1.8.6. Turystyka

Diagnozę stanu oparto na analizie walorów turystycznych miasta i gminy:

- a) walorach położenia geograficznego – położenie w tym komunikacyjne, jest walorem o znaczeniu krajowym, a także międzynarodowym i powinien stać się podstawą rozwoju turystyki tranzytowej, oczywiście przy odpowiednim zagospodarowaniu,
- b) walory przyrodnicze związane są z dostępnymi dolinami rzek, urozmaiconą rzeźbą, występowaniem wychodni utworów starszego, mezozoicznego podłoża, głązów narzutowych, znacznym zalesieniem oraz różnorodnością krajobrazową. Najcenniejsze z przyrodniczego punktu widzenia obszary są objęte ochroną prawną (Przedborski Park Krajobrazowy, rezerваты i pomniki przyrody). W oparciu o te walory można rozwijać turystykę wypoczynkową oraz edukacyjną,
- c) walory antropologiczne, takie jak: barwna przeszłość historyczna i związane z nią obiekty kultury materialnej, zabytkowe układy urbanistyczne i rurystyczne, obiekty sakralne i nekropolie, muzeum, stałe imprezy kulturalne, wybitni ludzie związani z tym terenem, predestynują ten obszar do rozwoju turystyki poznawczej.

Niedoinwestowaną bazą turystyczną miasta i gminy stanowią:

- ośrodek szkolno-wypoczynkowy we wsi Taras,
- internat szkół średnich (sezonowo) w Przedborzu,
- ośrodek edukacji ekologicznej,
- kwatery prywatne we wsiach letniskowych.

Uzupełnieniem obiektów noclegowych o charakterze zbiorowym jest indywidualne budownictwo letniskowe występujące we wsiach Faliszew, Taras, Chałupy i Góry Mokre, charakteryzujące się nieznaczną dynamiką rozwoju.

1.9. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1.9.1. Gospodarka odpadami

Na terenie miasta i gminy Przedbórz nie ma zorganizowanych terenów dla gospodarki odpadami. Aktualnie miasto i gmina Przedbórz korzysta z wysypiska śmieci położonego na terenie gminy Masłowice w Strzelcach Małych. Jest to uciążliwe, kosztowne dla miasta, gminy, mieszkańców. Istnieje pilna potrzeba rozwiązania problemu zorganizowanej gospodarki odpadami na terenie gminy Przedbórz w celu przeciwdziałania tendencji do zaśmiecania terenu przez turystów.

1.9.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Uwarunkowania rozwoju gospodarki wodno-ściekowej

zapotrzebowanie na wodę – uwarunkowania

Zapotrzebowanie na wodę i rozbudowę sieci wodociągowej dla potrzeb miasta i gminy Przedbórz zapewniają istniejące ujęcia wody.

Ujęcia wody w mieście i gminie Przedbórz					
Lp.	Lokalizacja ujęcia	Wydajność ujęcia /studni/	Głębokość studni	Rodzaj warstwy wodonośnej	Uwagi
1.	Przedbórz ul. Korycińska - studnia nr 2 - studnia nr 3 - studnia nr 4	200 m ³ /h 200 m ³ /h 143 m ³ /h	120 mb 125 mb 125 mb	kreda górna	nieeksploatowana
2.	Przedbórz ul. Krakowska	35 m ³ /h	20 mb	kreda	ujęcie nieeksploatowane do likwidacji
3.	Przedbórz ul. Konecka	42 m ³ /h	70 mb	jura górna	Ujęcie nieeksploatowane /rezerwa/
4.	Józefów Stary	15 m ³ /h	39 mb	jura	
5.	Przyłanki	52 m ³ /h	62 mb	czwartorzęd	
6.	Policzko - studnia nr 1 - studnia nr 2	2,4 m ³ /h 12 m ³ /h	150 mb 100 mb	jura jura	
7.	Gaj	2,5 m ³ /h	63 mb	jura	
8.	Góry Mokre	50 m ³ /h	80 mb	jura	

Ogólna liczba mieszkańców gminy Przedbórz z wyłączeniem m. Przedborza wynosi 4044. Zgodnie z „Wytycznymi do programowania wody i ilości cieków.....” oraz

przepisami szczególnymi, ogólne zapotrzebowanie w wodę dla celów socjalno – bytowych powinno wynosić jak niżej:

$$Q = 150 \text{ dcm}^3/\text{m}_k/\text{d}$$

Oraz współczynniki nierównomierności dobowej i godzinowej

$$N_d = 1,4 \quad n_h = 2,5$$

$$Q_{\text{śrd}} = 4044 \times 0,15 \text{ m}^3/\text{m}_k/\text{d} = 606,6 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{maxd}} = 606,6 \text{ m}^3/\text{d} \times 1,4 = 849,3 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{śrh}} = 849,3 \text{ m}^3/\text{d} : 24\text{h}/\text{d} = 35,4 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\text{maxh}} = 35,4 \text{ m}^3/\text{h} \times 2,5 = 88,5 \text{ m}^3/\text{h}$$

Przyjmując przeciętne normy zużycia wody dla hodowli zwierząt gospodarskich zapotrzebowanie dla powyższych celów w gminie Przedbórz wynosi:

Trzoda	2744 szt. $\times$ 0,025 m ³ /d = 68,6 m ³ /d
Konie	236 szt. $\times$ 0,05 m ³ /d = 11,8 m ³ /d
Bydło	2058 szt. $\times$ 0,06 m ³ /d = 123,5 m ³ /d
Owce	100 szt. $\times$ 0,01 m ³ /d = 0,4 m ³ /d
Drób	275580 szt. $\times$ 0,0005 m ³ /d = 137,8 m ³ /d
Razem	342,1 m³/d

$$Q_{\text{śrh}} = 342,1 \text{ m}^3/\text{d} : 24\text{h}/\text{d} = 14,25 \text{ m}^3/\text{h}$$

Ogólna wydajność ujęć wody dla gminy Przedbórz wynosi $q = 133,9 \text{ m}^3/\text{h}$, co w pełni zabezpiecza ich zapotrzebowaniu.

Ogólna długość sieci wodociągowej dla gminy Przedbórz z wyłączeniem miasta Przedbórz wynosi 12,9 km.

Analizując rozbiór wody z poszczególnych ujęć gminy Przedbórz sytuacja przedstawia się jak niżej:

- 1) **ujęcie Stefanów Stary** – $q = 15 \text{ m}^3/\text{h}$ zabezpiecza potrzeby zaopatrzenia w wodę tej miejscowości.
- 2) **ujęcie Przydanki** – $q = 52 \text{ m}^3/\text{h}$ zabezpiecza zapotrzebowanie w wodę następujące miejscowości: Przyłanki, Ludwików, Budy Nosalewickie, Nosalewice, Wygwizdów, Zuzowy, Gaj Zuzowski, Trupień, Taras i Faliszew. Z powyższego ujęcia planowane jest zwodociągowanie Miejskich Pól oraz Wierzchlasu.

- 3) **ujecie Policzko I Gaj** – o sumarycznej wydajności $q = 16,9 \text{ m}^3/\text{h}$ zasilają w wodę Policzko, Policzko Chojny, Gaj.
- 4) **Ujęcie Góry Mokre** – $q = 50 \text{ m}^3/\text{h}$ zabezpiecza zapotrzebowanie w wodę następujące miejscowości: Góry Suche, Majdan, Góry Mokre, Kajetanów, Mojżeszów, Koszar oraz Zagacie.

Miast Przedbórz

Liczba ludności ogółem w mieście wynosi 3961. Przyjmując wskaźnik $Q = 150 \text{ dcm}^3/\text{m}_k/\text{d}$ oraz współczynniki nierównomierności dobowej i godzinowej $N_d = 1,4$ i $n_h = 2,4$, ogólne zapotrzebowanie w wodę dla celów gospodarczo – bytowych powinno wynosić:

$$Q_{\text{śrd}} = 3961 \text{ m}_k \times 0,15 \text{ m}^3/\text{m}_k/\text{d} = 594,2 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{maxd}} = 594,2 \text{ m}^3/\text{d} \times 1,4 = 831,9 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{śrh}} = 831,9 \text{ m}^3/\text{d} : 24 \text{ h}/\text{d} = 34,7 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\text{maxh}} = 34,7 \text{ m}^3/\text{h} \times 2,4 = 83,3 \text{ m}^3/\text{h}$$

Dwa eksploatowane ujęcia o wydajności $200 \text{ m}^3/\text{h}$ każde i jedno nieeksploatowane rezerwowe w pełni zabezpieczają zapotrzebowanie w wodę. Długość sieci wodociągowej na terenie Przedborza wynosi 20,6 km. Ujęcie miejskie również zaopatruje w wodę Wolę Przedborską, Pohulanka.

Odprowadzenie ścieków – uwarunkowania

Uwarunkowania rozwoju gospodarki ściekami wynikają z potrzeb jej uporządkowania na obszarze całej gminy i miasta, to jest:

- poprawy warunków życia mieszkańców
- ochrony cieków wód i gleb przed zanieczyszczeniem

Miasto Przedbórz

Ilość ścieków sanitarnych dla miasta Przedborza wynosi:

$$Q_{\text{śrd}} = 594,2 \text{ m}^3/\text{d} \times 0,9 = 534,8 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{maxd}} = 831,9 \text{ m}^3/\text{d} \times 0,9 = 748,7 \text{ m}^3/\text{d}$$

W Przedborzu znajduje się oczyszczalnia ścieków o wydajności $500 \text{ m}^3/\text{d}$. Istniejąca oczyszczalnia ścieków nie zabezpiecza prawidłowego funkcjonowania gospodarki ściekowej miasta.

W związku z powyższym proponuje się zaprojektowanie i wykonanie drugiej zblokowanej biologicznej oczyszczalni ścieków typu BOS, pracującej metodą osadu czynnego o przedłużonym czasie napowietrzania o wydajności 500 m³/d. Ogólna długość sieci kanalizacji sanitarnej w Przedborzu wynosi 1,7 km.

Planuje się jej wydłużenie o około 700 m. Długość sieci burzowej wynosi ok. 1,3 km. Uwarunkowania rozwoju gospodarki wodno ściekowej oprócz poprawy standardów życia mieszkańców, podyktowane są na terenie miasta pilną potrzebą poprawy klasy NON czystości rzeki Pilicy, oraz stworzeniem przesłanek dla rozwoju wiodących funkcji miasta i gminy Przedbórz.

Gmina Przedbórz

W związku z planowaną budową sieci kanalizacyjnej dla gminy Przedbórz proponuje się zaprojektowanie i wykonanie dwóch oczyszczalni ścieków usytuowanych w rejonie wsi Zagacie i Nosalewice.

Przy wydajności do 800 m³/d rekomenduje się budowę kontenerowych biologicznych oczyszczalni ścieków typu BIOBLOK lub BIOVAC..

Dla małych osiedli, domów prywatnych, szkół, ścieków sanitarnych z zakładów przemysłowych w terenie proponuje się typoszeregi nowoczesnych urządzeń konstrukcji fińskiej BIOCLERE pozwalające na efektywne i energooszczędne oczyszczanie ścieków.

Dla małych skupisk ludzkich i domów jednorodzinnych zaleca się proekologiczne bezobsługowe bardzo ekonomiczne, hydrobatoniczne oczyszczalnie ścieków fińskiej f-my DANSK RADZONE TEKNIK.

1.9.3. Elektroenergetyka

Energia elektryczna miasta i gminy Przedbórz dostarczana jest dla odbiorców miasta i gminy za pośrednictwem nowej stacji 110/15kV „Przedbórz” z transformatorem 10 MVA, zlokalizowanej w Przedborzu i połączonej z systemem elektroenergetycznym 110 kV liniami 110 kV „Myślibórz-Przedbórz” oraz „Przedbórz-Szreniawa”, przebiegającymi przez teren miasta i gminy Przedbórz.

Strefę ochronną napowietrznej linii 110kV, w której występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu stanowi pas 35 m. Istniejący

system zasilania miasta i gminy Przedbórz zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby regionu.

Istnieje możliwość perspektywiczne rozbudowy stacji 110/15kV „Przedbórz do układu z transformatorami 2 x 25 MVA.

Dla terenów nowych proponowanych w studium pod budownictwo mieszkaniowe, letniskowe, przemysłowe wraz z usługami należy przewidzieć na etapie opracowania m.p.z.p. budowę odpowiedniej ilości stacji transformatorowych 15/04kV oraz zasilających je linii 15kV i linii niskiego napięcia.

W planie linii i urządzeń energetycznych dla kolejnych etapów realizacji należy wyznaczyć teren (działki) umożliwiające zlokalizowanie i obsługę eksploatacyjną przewidywanych stacji transformatorowych 15/04kV. Plan należy uzgodnić z właściwym zakładem energetycznym.

1.9.4. Gazownictwo

W 1995 roku na zlecenie wojewody piotrkowskiego zostało opracowane przez Biuro Projektów „Gazoprojekt – Wrocław” „ Studium gazyfikacji województwa piotrkowskiego”, w którym ujęto zapotrzebowanie gazu dla potrzeb ogrzewania i innych. Docelowe zapotrzebowanie gazu ziemnego pokryje dopiero wybudowanie gazociągu magistralnego wysokiego ciśnienia Dn 200, z którego nastąpi zasilanie docelowe poprzez projektowaną stację redukcyjną w Przedborzu.

1.9.5. Ciepłownictwo

Na terenie miasta i gminy nie ma zdalaczynnej sieci ciepłowniczej, a jedynie funkcjonują lokalne urządzenia ciepłownicze w obiektach mieszkalnych, osiedlowych oraz w obiektach produkcyjnych i usługowych. Co raz częściej w budynkach mieszkalnych pojawiają się lokalne, domowe urządzenia grzewcze oparte o gaz lub olej.

1.9.6. Telekomunikacja

Aktualne usługi telekomunikacyjne dla miasta i gminy Przedbórz realizowane są w oparciu o główną linię telekomunikacyjną relacji Radomsko-Przedbórz, centrale telefoniczną w przedborzu oraz lokalne połączenia telekomunikacyjne z tej centrali do abonentów.

Stopień zaspokojenia potrzeb na usługi telekomunikacyjne jest obecnie niski. Na 100 mieszkańców miasta i gminy przypada 6 abonamentów sieci telefonicznej.

Uwarunkowaniem dla dalszego rozwoju omawianych potrzeb, których docelowy poziom powinien osiągnąć 25÷30 abonentów/100 mieszkańców, będą w szczególności:

- rozbudowa centrali telefonicznej w Rzeczy do pojemności 2000NN (w tym ok. 950NN dla miasta i ok. 1050NN dla gminy,
- budowa nowych lokalnych przewodowych połączeń telekomunikacyjnych, w technice światłowodowej,
- modernizacja istniejących przewodowych połączeń telekomunikacyjnych z wykorzystaniem techniki światłowodowej.

1.9.7. Komunikacja kołowa

Układ sieci drogowej na terenie gminy wyznaczają: droga krajowa nr 42, droga wojewódzka nr 742, drogi powiatowe i gminne.

Wprowadza się zmianę numeracji w wykazie dróg powiatowych na terenie gminy Przedbórz.

Gmina Przedbórz – wykaz dróg powiatowych			
L.P.	Numer drogi Studium z 1999 r.	Numer drogi Studium 2005 r.	Nazwa drogi wg wykaz urzędowego
1.	30415	3921E	Przedbórz (ul. Żarnowska) - Skotniki
2.	30416	3908E	Skotniki - Czermino
3.	30417	3909E	Reczków - Skórkowice
4.	30423	3910E	Przedbórz (ul. Rynek, ul. Kielecka) – Ruda Pilczycka
5.	30424	3911E	od drogi 3910E – Góry Mokre
6.	30425	3912E	Przedbórz (ul. Podzamcze, ul. Warszawszka, ul. Kościelna, ul. Cmentarna) - Józefów
7.	30426	3913E	Dobromierz – Góry Mokre - Zagacie
8.	30427	3914E	Góry Mokre – Żeleźnica – gr. woj. świętokrzyskiego

II KIERUNKI ROZWOJU MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ

2.1. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ W ZAKRESIE OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA

Wyróżniono następujące grupy obszarów o określonych parametrach w zakresie polityki na rzecz racjonalnej ochrony i kształtowania środowiska:

- Obszary wykluczone dla urbanizacji – obszary prawnie chronione oraz wykluczone do zabudowy z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze. Do obszarów tych zaliczono: lasy, wszystkie tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej, rezerваты przyrody, obszary parku krajobrazowego, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne, kompleksy z pomnikami przyrody, parki zabytkowe, tarasy zalewowe rzek, tereny występowania złóż surowców i źródeł.
- Obszary rekonstruowane i przekształcane przestrzennie i funkcjonalnie w celu przywrócenia walorów przyrodniczych i poprawy warunków życia mieszkańców. Do obszarów tych zaliczamy doliny rzek Pilicy i Czarnej. Działania w tym zakresie polegać winny głównie na rygorystycznym zakazie lokalizowania nowej zabudowy, ograniczeniu zanieczyszczeń terenów poprzez stosowanie różnego typu zabezpieczeń środowiskowych. W stosunkowo mało zdegradowanym obszarze dolinnym należy utrzymać łąkowe formy użytkowania gruntów oraz zachowywać naturalne ukształtowanie doliny z systemami zadrzewień i zakrzewień. Otwarte i uwolnione od wszelkiej zabudowy dolin rzek pełnić będą znaczące funkcje w przewietrzaniu obszaru miasta i gminy oraz poprawę funkcjonowania jako istotne ogniwo systemu ekologicznego województw i kraju.
- Diagnoza stanu warunków sanitarnych i istniejących zagrożeń pozwoliła określić obszary o relatywnie największych zagrożeniach, co stanowi podstawę wyznaczenia terenów z wadliwymi lokalizacjami (kolizje) określonych elementów zagospodarowania, w tym szczególnie obszarów zamieszkania ludności.
- Obszary przekształcone przy użyciu instalacji technicznych w celu ograniczenia zagrożeń dla warunków przyrodniczo-sanitarnych. Do obszarów wskazanych do szczególnych działań w zakresie ograniczeni wszelkiego rodzaju zagrożeń przy niezbędnym użyciu urządzeń i instalacji technicznych zaliczono: strefę ograniczenie emisji do atmosfery z lokalnych kotłowni, strefę wskazaną do

realizacji w jak najszybszym okresie kanalizacji (występowanie wód gruntowych bez izolacji), wysypiska odpadów, etc.

- W celu wyeliminowania konfliktów środowiskowo-przestrzennych istotny problem stanowią także: obiekty użytku publicznego zlokalizowane w strefach szczególnie uciążliwych akustycznie i zagrożonych aerosanitarnie.

Konieczne jest tu stosowanie ekranów z zieleni i poprawa komfortu budynków poprzez stosowanie zabezpieczeń technicznych (prawidłowa wentylacja i jonizacja powietrza, dźwiękoszczelne drzwi i okna, etc.).

Wśród zaplanowanych inwestycji na terenie miasta i gminy Przedbórz, które będą wpływać na warunki środowiska i życia mieszkańców należy zaliczać: budowa wysypisk dostosowanych skalą do obszaru miasta i gminy, uwzględniając sąsiedztwo terenów prawnie chronionych oraz kompleksowe uzbrojenie terenu w urządzenia infrastruktury technicznej (uporządkowywanie gospodarki wodno-ściekowej). Wysypiska winny być ekranowane przy pomocy właściwie kształtowanej zieleni.

2.2. KONCEPCJA KSZTAŁTOWANIA SYSTEMU EKOLOGICZNEGO

System ekologiczny gminy będący składową systemu wojewódzkiego i krajowego ma za zadanie ochronę istniejących walorów przyrodniczych oraz zapewnienie równowagi biocenotycznej. Zawiera on następujące elementy przestrzenne:

- korytarze ekologiczne o znaczeniu powiązań regionalnych
- ciągi ekologiczne – powiązania o znaczeniu lokalnym, to przede wszystkim osie mniejszych dolin rzek i cieków wodnych. Włączenie tych choćby najmniejszych cieków w system ekologiczny zapewni ich ochronę hydrologiczną
- obszary węzłowe to miejsca przecięcia się korytarzy i ciągów ekologicznych, powierzchniowe strefy o dużym bogactwie biocenotycznym wpływające na równowagę terenów przyległych. Obszary te obok korytarzy i dolin wykluczone są dla zabudowy i wskazane do objęcia ochroną. W celu uaktywnienia biologicznego ww. systemu oraz dopełnienia w obrębie gleb marginalnych, zadrzewienia śródpolne, przydrożne i przywodne, szczególnie na terenach o spadku $>5^\circ$, a więc narażonych na pływy powierzchniowe. W studium wskazuje się jedynie strefy tych zadrzewień, szczegółowy projekt winien być opracowany w skalach

szczegółowych z uwzględnieniem własności i topoklimatu (rynnny spływu zimnego powietrza, zastoiska zanieczyszczonego powietrza etc.).

W studium założono następujące funkcje zadrzewień:

- dla ochrony terenów rolnych przez erozję gleb,
- dla ochrony obszarów źródliskowych,
- dla rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych,
- w celu stworzenia systemu zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- w celu ochrony dolin rzek przed pływami powierzchniowymi,
- w celu ekranowania terenów szczególnie uciążliwych dla otoczenia,

Reasumując wnioski z opracowanego „Studium...” należy podkreślić, że w polityce dotyczącej ochrony i kształtowania środowiska na terenie miasta i gminy Przedbórz za szczególnie ważne uznano następujące kierunki działań realizacyjnych:

- 1) ochrona istniejących walorów i zasobów przyrodniczych poprzez realizację Planu Ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego i wskazanych na planszach rysunku studium wszystkich obiektów prawnie chronionych,
- 2) tworzenie korytarzy środowiskowych łączących tereny parku krajobrazowego z większymi kompleksami leśnymi,
- 3) zachowanie naturalnych zbiorników wodnych, bagiennych i torfowisk,
- 4) zachowanie różnorodności gatunkowej roślin i zwierząt,
- 5) przekształcenie przestrzenne i funkcjonalne zmierzające do poprawy warunków sanitarno-zdrowotnych,
- 6) realizacja nowych zamierzeń inwestycyjnych, zmian i przekształceń obecnego układu przestrzennego z udziałem urządzeń i instalacji technicznych w celu wyeliminowania bądź ograniczenia zagrożeń dla środowiska,
- 7) respektowanie w rozwoju przestrzennym miasta i gminy koncepcji kształtowania systemu ekologicznego uwzględniając Koncepcję Krajowej Sieci Ekologicznej (EKONET – Polska), którego systematyczne tworzenie zapewni korzystne warunki dla zrównoważonego rozwoju miasta i gminy Przedbórz.

2.3. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, USTALENIA STUDIUM

1. Udokumentowanie, zachowanie i właściwe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jest obowiązkiem władz państwowych, samorządowych

- i społeczeństwa. Działalność ta stanowi istotny element rozwoju społeczeństwa i rozbudzenia poczucia narodowej tożsamości. Koniecznym jest taka gospodarka przestrzenią i zasobami materialnymi, aby potrzeby w zakresie współczesnego rozwoju miasta i gminy nie kolidowały z ochroną walorów kulturowych.
2. Wszelkie prace budowlane dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków winny być prowadzone zgodnie z wymogami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, po uzyskaniu stosownej decyzji o prowadzenie prac i w wypadku wydania przez Konserwatora takiego wymogu, pod wymaganym nadzorem.
 3. W „Studium...” uznaje się, że układ rozplanowania miasta Przedborza w rejonie „Starego miasta” i wsi: Gaj – Policzko, Stara Wieś, Żeleźnica posiadają walory predestynujące je do określenia ich jako obszarów koncentracji elementów dziedzictwa kulturowego. W ich granicach ochronie winny podlegać: układ przestrzenny ulic i placów, skala zabudowy, podziały parcelacyjne, obiekty wpisane do rejestru zabytków, wody i zespoły zieleni.
 4. Szczególnym nadzorem objęte powinny być obiekty wpisane do rejestru i ewidencji zabytków. Ze względu na stan techniczny ww. obiektów, znaczne ich przekształcenia, dokonywane zmiany użytkowania, jako kierunki działań przyjmuje się:
 - niezbędność wykonania dokumentacji obiektów i terenów pod kątem oceny aktualnej wartości ich cech historyczno-kulturowych,
 - rozważenie warunków adaptacji obiektów na cele funkcji miejskich (głównie: administracji, kultury etc.),
 - rozważenia innych form, a także zakresu dalszego użytkowania obiektów kubaturowych.
 5. Na etapie „Studium...” uznano za konieczne opracowanie specjalistycznej dokumentacji konserwatorskiej tj. „Studium historyczno-urbanistyczne miasta i gminy Przedbórz” posiadającej rangę wytycznych konserwatorskich, rozstrzygającej takie problemy jak: obszary ochrony konserwatorskiej bezpośredniej, pośredniej, widokowej i archeologicznej z ustaleniami dotyczącymi wymogów przy planowaniu nowej zabudowy i zakres prac konserwatorskich.
 6. W „Studium...” ustala się:

- obowiązek uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wszelkie lokalizacje nowej zabudowy oraz nowe formy zagospodarowania terenu, w tym obiekty małej architektury, utwardzone nawierzchnie, ukształtowanie terenu i zieleń,
- dla miejscowości z historycznymi układami przestrzennymi istnieje obowiązek opracowania planów miejscowych, na etapie których winny zostać szczegółowo wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej wraz z ustaleniami określającymi zasady gospodarki przestrzennej w ich obrębie,
- ścisłej ochronie konserwatorskiej podlegają obiekty znajdujące się w rejestrze zabytków. Ochronie podlegają również obiekty znajdujące się w ewidencji zabytków WO PSOZ w Piotrkowie Trybunalskim. Ochrona dotyczy określonych domów mieszkalnych drewnianych, budynków przemysłu, obiektów sakralnych oraz zespołów komponowanej zieleni, cmentarnej i stanowisk archeologicznych,
- na styku ochrony wartości kulturowych i współczesnych potrzeb zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy gdzie występuje szereg napięć, których istnienie zostało zasygnalizowane na etapie „Studium...”. Szczegółowo należy je rozwiązać na etapie sporządzenia planu miejscowego po dokładnym rozpoznaniu terenu i w bardziej szczegółowej skali. Proponowany przebieg stref ochrony konserwatorskiej pokazano w „Studium...”, może on jednak ulec korekcie po przeprowadzeniu bardziej szczegółowych badań historyczno-urbanistycznych przedmiotowych terenów,
- propozycje ustaleń dla poszczególnych stref ochrony konserwatorskiej sformułowano w stopniu adekwatnym do zakresu przedmiotowego i skali „Studium...”. Na etapie planu zapisy te należy uszczegółwić. Pozwoli to określić podstawowe zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy (lokalizacja, wielkość, forma architektoniczna) i wyeliminuje konieczność uzgodnień inwestycji o niewielkim znaczeniu dla ochrony układu przestrzennego.

2.4. KIERUNKI I ZASADY POLITYKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ

Kierunki rozwoju przestrzennego gminy wynikają jednoznacznie z interdyscyplinarnych uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych gminy oraz funkcji jaką pełni miasto i gmina Przedbórz.

Miasto Przedbórz – pow. 616 ha, ludność 3961 mieszkańców, w studium założono wzrost do 4200 mieszkańców.

Funkcje wiodące miasta to:

- administracja i usługi dla ludności
- lokalny ośrodek obsługi przyległych gmin
- obsługa ruchu turystyczno-wypoczynkowego
- obsługa rolnictwa i produkcji żywnościowej
- ośrodek promocji walorów wartości przyrodniczych i kulturowych „jednostki przedborskiej”

Gmina Przedbórz – liczba sołectw 27, powierzchnia 18381 ha, ludność 4044 mieszkańców, w studium założono wzrost do 4500 mieszkańców.

Funkcje wiodące gminy to:

- rekreacja i rolnictwo
- baza usług podstawowych dla rolnictwa, turystyki i wypoczynku
- leśnictwo i jego obsługa.

Studium przyjmuje zasadę ciągłości planistycznej i kontynuowanie kierunków rozwoju wartości przyjętych w dotychczas opracowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy przez:

- utrzymanie struktury przestrzennej miasta, układu sieci osadniczej gminy i adaptacji terenów budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, zagrodowego i letniskowego wyznaczonych w aktualnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- wyznaczenie nowych terenów aktywizacji gospodarczej (TAG) celem możliwości rozwoju inwestycji na terenie miasta. Dla terenów tych nakłada się obowiązek wykonania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- wyznaczenie nowych terenów dla rozwoju rekreacji i turystyki na obszarze miasta i gminy.

W układzie przestrzennym obszar miasta dzieli rzeka Pilica na dwie struktury lewobrzeżną i prawobrzeżną, spięte trasą mostową i historycznym układem urbanistycznym. W strukturze lewobrzeżnej studium ustala ochrony wartości kulturowych określonych w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej i w strefie „B” ochrony układu przestrzennego.

Przewiduje się główne kierunki rozwoju funkcji mieszkaniowej, usług obsługi turystyki i rekreacji, promowanie usług centrotwórczej, oraz porządkowanie terenów zieleni nad Pilicą, ochronę zabytkowej zieleni, oraz cmentarzy ewangelickiego i żydowskiego. W strukturze prawobrzeżnej miasta ustala się ochronę wartości kulturowych określonych w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej, „B” ochrony układu przestrzennego „W” obserwacji i badań archeologicznych, oraz w strefie „E” ochrony ekspozycji. Ustala się rewaloryzację historycznego układu urbanistycznego, ochronę zieleni.

Kształtowanie ośrodka usługowego, uzupełniającego rozwój budownictwa mieszkaniowego w kierunku wschodnim w pasie przedłużenia osiedla przy ul. Mostowej. Studium zakłada adaptację ogródków działkowych i rozwój usług z zielenią towarzyszącą. Adaptację terenów przemysłowo – składowych ze wskazaniem kierunków rozwoju dla terenów aktywizacji gospodarczej.

W układzie przestrzennym gminy Przedbórz wyróżnia się trzy makrostruktury funkcjonalno – przestrzenne, są to:

- A – obszar północny i środkowy gminy obejmujący duże obszary kompleksów leśnych otaczających zespoły wsi z obszarami rolnymi.
- B – obszar wschodni w pasie zurbanizowanym towarzyszący ciekowi rzeki Pilicy i w części środkowej gminy strefie podmiejskiej miasta Przedborza.
- C – obszar południowej gminy obejmuje głównie obszar Przedborskiego Parku Krajobrazowego oraz rezerwatu błotnego z unikalną roślinnością „Piskorzeniec” oraz rezerwatu „czarna Różga” tereny projektowanych rezerwatów oraz projektowanego zespołu przyrodniczo – krajobrazowego wraz z towarzyszącym układem sieci osadniczej.

W obszarze „A” występują wsie:

Józefów Stary, Reczków Stary, Zuzowy, Nosalewice, Wygwizdów, Przyłanki, Ludwików, Wierzchlas spełniające funkcje mieszkaniowe, obsługi rolnictwa i leśnictwa, agroturystyki.

W obszarze „B” występują wsie:

Faliszew, Taras, Taras – Grobla, Wola Przedborska, Chałupy, Wymysłów, Miejskie Pola, Jabłonna, Brzostek spełniają funkcje mieszkaniowe obsługi rekreacji, turystyki, sportu i wypoczynku, oraz uzupełniając rolnictwa.

W obszarze „C” występują wsie:

Policzko, Gaj, Józefów, Kaleń Wojciechów, Borowa, Piskorzaniec, Góry Suche, Góry Mokre, Zagacie, Kajetanów, Mojżeszów, Stara Wieś, Stara Wieś Kolonia, Żeleźnica spełniają funkcje mieszkaniowe, usługowe głównie we wsi podstawowej Góry Mokre oraz obsługi rekreacji i turystyki, agroturystyki, sportu.

Główny cel polityki przestrzennej to rozwój miasta i gminy Przedbórz uwzględniający jednocześnie ochronę wartości walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

W obszarze „A” adaptacja i porządkowanie zabudowy w istniejącej strukturze sieci osadniczej rozwój agroturystyki. Ochrona lasów i dolesień gleb marginalnych. Postulowana lokalizacja dwóch terenów dla gospodarki odpadami, oraz lokalizacja oczyszczalni ścieków.

W obszarze „B” ochrona wód rzeki Pilicy przed zanieczyszczeniem. Porządkowanie i rozwój zagospodarowania terenów dla funkcji rekreacji, wypoczynku i turystyki oraz budownictwa letniskowego wzdłuż doliny Pilicy w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i stworzenie lokalnych systemów odprowadzenia ścieków. Postulowana lokalizacja terenu dla gospodarki odpadami.

W obszarze „C” ochrona Przedborskiego Parku Krajobrazowego, rezerwatów, doliny rzeki Czarnej, ochrona krajobrazu kulturowego. Adaptacja i porządkowanie zabudowy w układzie istniejącej sieci osadniczej. Rozwój funkcji sportu i turystyki. Tworzenie warunków dla celów poznania i szacunku dla naturalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych prze zaprojektowanie ścieżek dydaktycznych i ścieżek rowerowych. Ustala się lokalizację i potrzebę realizacji oczyszczalni ścieków.

Na terenie całej gminy i miasta Przedbórz ustala się zakaz lokalizacji zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska oraz zakaz lokalizacji przemysłu wodochłonnego.

Kierunki rozwoju miasta i gminy wyznaczyły przyjęte przez Sejm i Senat polityki ekologicznej państwa, w studium przyjmuje się zasadę rozwoju zrównoważonego to jest rozwoju gospodarczego i przestrzennego gminy w zgodzie z przyrodą.

Polityka ekorozwoju (rozwoju zrównoważonego) realizowana będzie poprzez egzekwowanie wymagań przyrodniczych w każdej działalności społeczno-gospodarczej oraz realizacji wymienionych do wojewódzkiego rejestru dla miasta i gminy Przedbórz.

2.4.1. Zadania ponadlokalne wprowadzone do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Przedbórz wynikają:

- ze związków funkcjonalno przestrzennych gminy w układzie województwa łódzkiego
- powiązań komunikacyjnych krajowych, wojewódzkich i powiatowych
- przepisów szczególnych dotyczących ochrony i kształtowania środowiska naturalnego i kulturowego wynikających z:
 - prawo ochrony środowiska,
 - ustawy o ochronie przyrody,
 - ustawy o lasach,
 - ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
 - prawo wodne,
 - prawo geologiczne i górnicze,
 - ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
 - ustawy o ochroni zabytków i opiece nad zabytkami.

Są to:

- 1) rozwój i kształtowanie ośrodka miejskiego i gminnego przy zachowaniu ochronnych reżimów konserwatorskich,
- 2) związki przyrodnicze kompleksów lasów oraz powiązania układu cieków rzeki Pilicy ze Zbiornikiem Sulejowskim oraz z sąsiednimi obszarami gmin stwarzają przesłanki do ochrony, rozwoju i kształtowania obszaru przyrodniczego Przedborskiego Parku Krajobrazowego tworzącego z Sulejowskim Parkiem Krajobrazowym i dalej Spalskim Parkiem Krajobrazowym system ekologiczny województwa,
- 3) ochrona rezerwatów przyrody,
- 4) ochrona obszarów jakości wód podziemnych,
- 5) ochrona ujęć wody i wód zlewni rzeki Pilicy,
- 6) ochrona obszarów Przedborskiego Parku Krajobrazowego,
- 7) utworzenie strefy ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego,
- 8) ochrona wartości krajobrazowych i walorów widokowych,
- 9) zwiększenie terenów potencjalnych dolesień na terenie całej gminy Przedbórz,
- 10) ochrona zabytkowych zespołów dworskich i parkowych,

- 11) ochrona pomników przyrody i stanowisk archeologicznych,
- 12) ochrona udokumentowanych złóż kopalin pospolitych,
- 13) poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- 14) tworzenie systemu ekologicznego województwa,
- 15) wyznaczenie stref ochronnych od obiektów uciążliwych – oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów,
- 16) wyznaczenie ścieżek dydaktycznych i ścieżek rowerowych.

Realizacja zadań ponadlokalnych będzie miała podstawowy wpływ na rozwój zrównoważony miasta i gminy Przedbórz.

2.4.2. Ekorozwój (rozwój zrównoważony) miasta i gminy Przedbórz

Filary na których można i należy oprzeć rozwój zrównoważony w mieście i gminie Przedbórz to:

1. Ochrona środowiska naturalnego i promocja naturalnych walorów przyrodniczo krajobrazowych,
2. Agroturystyka, budowanie infrastruktury dla obsługi i tworzenia ośrodków sportu, rekreacji i turystyki,
3. Nowi mieszkańcy (rezydenci i reemigranci) ze swoimi możliwościami i potrzebami,
4. Utworzenie terenów aktywizacji gospodarczej wraz z budową obwodnicy w Przedborzu
5. Rolnictwo biodynamiczne, ekologiczne.

Ad. 1. Ochrona środowiska naturalnego i promocja naturalnych walorów przyrodniczo krajobrazowych.

- 1) ochrona obszarów o największych walorach przyrodniczych i wartościach krajobrazowych, stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt, fragmentów naturalnej szaty roślinnej lasów, torfowisk, muraw oraz obiektów przyrodniczych objętych prawną ochroną na terenie Przedborskiego Parku Krajobrazowego.
 - rezerваты przyrody Piskorzaniec”, „Czarna Różga”
 - rezerваты przyrody /projektowane/ „Grądy Góry Kozłowej” i „Młyńska Struga”,
 - użytki ekologiczne,
 - pomniki przyrody,

- kompleksową ochronę krajobrazową należy objąć miasto Przedbórz wraz z doliną Pilicy,
 - zespół przyrodniczo krajobrazowy „Majowa Góra”,
 - parki podworskie,
 - zabytki architektury.
- 2) promocja zróżnicowanych form charakterystycznych trzech typów krajobrazu
- szerokie doliny rzek z rysunkiem starorzeczy, wyspami i wydrami; szeregi wewnątrz rozległych ograniczonych ścianami zieleni, z dalekimi otwarciami widokowymi; tu również odmiana w postaci krajobrazu stawów i grobli: w końcu łągi i polany nadrzeczne,
 - drugi typ krajobrazu tworzą rozległe, niemal płaskie lub łagodnie nachylone stoki pól, pastwisk i łągów; otwarte i półotwarte tereny uprawowe; tu również rodzaj upraw – wnętrza ograniczone ścianami leśnymi i zagrodami,
 - typ trzeci współtworzy górzyste sfalowane pasma Małogosko – Przedborskiego wraz z leśnym „dywanem”: stąd wnętrza labiryntów leśnych perspektywy dróg i widoki polan wzdłużrzecznych; w dalekich widokach łagodne, długie grzbiety rozwinięte połogami stokami w doliny rzeczne i ku zagrodom.

Generalnie obszar Przedborskiego Parku Krajobrazowego wyróżnia się szczególną malowniczością i harmonią krajobrazu półotwartego, wiejskiego zdominowanego szerokimi dolinami Pilicy i jej dopływów rozbudowanego rozległymi pofalowaniami pól i łągów. Nad tym falują łagodne, długie wieloplanowe lesiste wzgórza, te wartości należy propagować.

Ad.2. Agroturystyka, budowanie infrastruktury dla tworzenia ośrodków sportu, rekreacji i turystyki.

Termin nowy i modny, ale zjawisko znane i obecnie dość powszechne na wsi polskiej od lat. Jeszcze w pierwszych dekadach powojennych większość – szczególnie „świeżej daty” – mieszczuchów spędzała lato u rodziny na wsi, łącząc wypoczynek z pomocą w pracach żniwnych. Wsie góralskie, mazurskie i osady rybackie od lat żyły z agroturystyki nie znając tego terminu. Novum polega na zaistnieniu usług turystycznych na terenach, gdzie wcześniej nie występowało goszczenie za opłatą. Jednak bariera psychiczna jest tu na pewno słabsza niż w przypadku rolnictwa ekologicznego.

Pozostają natomiast bariery finansowe i organizacyjne. Podstawową kwestią jest adaptacja i wyposażenie ich w dodatkowe sanitariaty i natryski, jako, że istnienie tych urządzeń stanowi warunek niezbędny, żeby oferować kwatery. Wydatki poniesione na adaptację i zakup niezbędnych sprzętów mogą się zwrócić po jednym, dwóch udanych sezonach. Istotną sprawą jest budowa bazy obsługi ruchu turystycznego. Wyznaczenie ścieżek rowerowych na terenie miasta i gminy Przedbórz.

Niezbędne wsparcie dla chętnych do podjęcia działalności agroturystycznej, powinny być ułatwienia kredytowe i promocja usług. Inwestycja opłaci się przede wszystkim miastu i gminie, gdyż dobrze rozwijająca się agroturystyka i pensjonaty stanowią koło zamachowe generująca zapotrzebowanie na inne usługi jak np.: handel, gastronomia.

Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, dla uprawiania kolarstwa przez budowę ścieżek rowerowych, budowa ośrodka o randze krajowej do uprawiania karate, ośrodków jeździectwa, sportów wodnych, rozbudowę zaplecza turystycznego nad brzegami Pilicy (pola biwakowe, stancje wodne) szlaki turystyczne, piesze wodne, sporty zimowe. Wykorzystanie walorów kulturowych i przyrodniczych do promocji miasta i gminy dla zagospodarowania rekreacyjnego i turystycznego.

Wyznaczenie terenów pod budownictwo letniskowo – mieszkaniowe.

Przy realizacji większych przedsięwzięć hotelarskich turyści również mogą uczestniczyć, mając poważny atut w postaci apartamentu terenowego.

Ad. 3. Nowi mieszkańcy

Napływ nowych mieszkańców jest koniecznością i szansą na rozwój, co wiąże się z: fatalną obecnie strukturą demograficzną ludności, pożądaną zmianą tożsamości funkcjonalnej miejscowości

Nowi mieszkańcy występować mogą w dwóch rolach:

inwestujących i pracujących w nowych przedsięwzięciach gospodarczych /obok oczywiście obecnych mieszkańców/, rezydentów.

Rezydenci to grupa potencjalnie bardzo zróżnicowana, wymieńmy np.:

osoby zamożne chcące wraz z rodziną mieszkać w rejonie o wysokiej jakości środowiskowej, charakter działalności zawodowej i elektroniczne środki łączności oraz samochód umożliwiają im wykonywanie swojej pracy, poza wielkimi miastami /plastycy, inne wolne zawody, biznesmeni/,

ludzie, którzy po aktywnym życiu zawodowym chcą, emeryturę spędzić wśród przyrody i w spokoju, sprzedane mieszkanie w mieście zupełnie wystarcza na realizację marzeń.

Umiarkowany napływ rezydentów przynosi ewidentne korzyści dla wybranych przez nich miejscowości, pod postacią zapotrzebowania na nowe usługi i podatków wpływających do kasy gminy. Obszary położone na terenie gminy mają szansę stać się terenem takiego zainwestowania, jeśli zachowają swoje walory przyrodnicze, będą w stanie zaoferować odpowiedniej wielkości działek i zadbać o odpowiednią promocję.

Ad. 4. Utworzenie terenów aktywizacji gospodarczej wraz z budową obwodnicy w Przedborzu.

W celu zmniejszenia bezrobocia i wzrostu gospodarczego miasta i gminy Przedbórz w studium przyjęto zasadę restrukturyzacji upadłych zakładów produkcyjnych i na ich bazie włączenie przyległych wolnych terenów dla utworzenia stref aktywizacji gospodarczej. W tym celu oprócz budowy infrastruktury technicznej zakłada się w programie studium budowę południowej obwodnicy miasta Przedborza, co będzie skutkowało osiągnięciem większej dostępności komunikacyjnej i podnieść walory atrakcyjności oferowanych terenów pod nowe inwestycje.

Ad. 5. Rolnictwo biodynamiczne-ekologiczne

Wszystko wskazuje, że ta forma rolnictwa ma szansę stać się polską specjalnością w ramach unii europejskiej. Atutem jest – paradoksalnie – dotychczasowe upośledzenie, wyrażające się niskim zużyciem nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin. Efektem takiego stanu rzeczy jest naturalna, nieskażona jakość gleb. Tego typu gleby znajdują się w gminie Przedbórz. Produkcja rolna prowadzona na tych terenach, uzyskać może niezwykle cenny atest. Szansę rolnictwa biodynamicznego – ekologicznego znakomicie wzmacnia gwałtowne rosnący popyt na „zdrową żywność” /lepiej chyba mówić żywność najwyższej jakości/. Zjawisko to jest trwale obecne w europie zachodniej, ale ostatnie badania nad zachowaniami i potrzebami konsumentckimi wskazują na obecność i u nas podobnych trendów.

Należy jednak pamiętać, że droga do zaistnienia rolnictwa ekologicznego jest w polskich warunkach dość długa i niełatwa, gdyż mamy do czynienia z szeregiem barier , z których najważniejsze to:

- finansowe
- organizacyjne
- edukacyjne
- mentalne-świadomościowe.

Wbrew pozorom bariera finansowa nie jest najistotniejsza, o wiele ważniejszymi są rozwiązania organizacyjne: promocja, atestacja, szerokie i profesjonalne działania edukacyjne. Najtrudniej przełamać jednak bariery mentalne u potencjalnych producentów. Znow należy przypomnieć, że mówimy o terenach na których prowadzony był bezwzględny drenaż demograficzny. Do wielkich miast odchodzili ludzie młodzi, lepiej wykształceni i mobilni. Obecnie na tych terenach mamy do czynienia z fatalnymi strukturami demograficznymi, które wyrażają się znacznym odsetkiem ludności w wieku produkcyjnym oraz defeminizacją.

Nadzieję należy pokładać w tym, że na obszarach chronionych pojawią się ludzie nowi, przedsiębiorczy ludzie szukający dla siebie dróg życiowych poza wielkimi ośrodkami miejskimi. Nie ma powodów by wątpić, że podobne zjawiska obserwować będziemy mogli w gminie Przedbórz. Jeżeli przybysze spotkają się z przychylnością władz lokalnych mogą odegrać wśród społeczności lokalnych wiodącą rolę wzorcotwórczą. Najszczęśliwszą byłaby sytuacja zbyt wydumana. Ostatnia dekada znacznie obniżyła atrakcyjność miasta – szczególnie dużego i średniego – jako najlepszego miejsca zamieszkania. Koszty egzystencji, uświadomione złe warunki ekologiczne, gwałtowne zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa – to czynniki zniechęcające do życia w mieście. Decyzje opuszczania miasta ułatwia rewelacyjny rozwój środków łączności: telefon komórkowy, telewizja satelitarna, faks, komputer, Internet, powszechnie dostępny samochód, niwelują skutecznie dawne niedogodności życia na wsi.

2.4.3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy oraz obszar przestrzeni publicznej

Na terenach budowlanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, i letniskową rezydencjonalną:

- minimalna powierzchnia działki pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną – nie mniej niż 1000 m², w wyjątkowych sytuacjach, wynikających z lokalnych uwarunkowań dopuszcza się zmniejszenie tych wielkości nie więcej niż 20%,
- minimalna powierzchnia działki pod zabudowę letniskową rezydencjonalną – nie mniej niż 1200 m², w wyjątkowych sytuacjach, wynikających z lokalnych uwarunkowań dopuszcza się zmniejszenie tych wielkości nie więcej niż 10%,
- maksymalny stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej nie może przekraczać 0,3,
- dachy ich spadki głównych połaci dwu- i wielospadowe o nachyleniu 30° do 45°, nawiązujące do istniejących w sąsiedztwie,
- maksymalna wysokość zabudowy 12,0 m od poziomu terenu do głównej kalenicy,
- wymóg wyznaczenia na terenie działki budowlanej, co najmniej jednego miejsca postojowego dla samochodu osobowego na rodzinę,
- zabudowa na jednej działce budowlanej powinna stanowić harmonijny zespół i nawiązywać do siebie architektonicznie,
- skala zabudowy powinna nawiązać do istniejących w okolicy i nie może nad nimi dominować wielkością, z wyjątkami uzasadnionymi szczególnym położeniem.

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę wielorodzinną dopuszcza się jako funkcję uzupełniającą możliwość realizacji zabudowy jednorodzinnej.

Na nowych działkach budowlanych wydzielonych i przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową-rzemieślniczą:

- zachowania powierzchni każdej wydzielonej działki co najmniej 2000 m² - jeżeli wiąże się to z lokalizacją dodatkowych budynków warsztatowych bądź usługowych,
- dopuszcza się podział na mniejsze działki jeżeli nie występuje potrzeba lokalizacji innych budynków (warsztaty, usługi),
- maksymalny stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej nie może przekraczać 0,5
- wymóg wyznaczenia na terenie działki budowlanej, co najmniej jednego miejsca postojowego dla samochodu osobowego na rodzinę, a dla handlu,

- innych usług lub rzemiosła w ilości wykluczającej potrzebę parkowania pojazdów na terenie przyległych dróg publicznych,
- zabudowa na jednej działce budowlanej powinna stanowić harmonijny zespół i nawiązywać do siebie architektonicznie,

Tereny wyłączone z zabudowy:

- położone na obszarach zagrożonych powodzią – tereny zalewowe,
- grunty rolne i leśne wymagające zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolne i nieleśne poza obszarami wyznaczonymi do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, oraz dla których zamierza się sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, z wyłączeniem zabudowy związanej z produkcją odpowiednio rolną lub leśną,
- obszary dolesień.

Obszar przestrzeni publicznej.

Wytworzenie centrum gminy w nawiązaniu do rozpoczętego procesu przekształcania struktury przestrzennej zabudowy skoncentrowanej w rejonie przestrzeni publicznych związanych z istniejącym rynkiem oraz wokół podstawowych obiektów użyteczności publicznej. Miejsca te mają służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, a jednocześnie będących podstawowymi elementami kompozycji urbanistycznej oraz obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Uwarunkowania dla obszarów położonych wzdłuż dróg krajowych:

- dyrekcja dróg krajowych i autostrad zastrzega, ze względów bezpieczeństwa ruchu i ograniczonej dostępności do dróg krajowych, niedopuszczenie sytuowania nowych zjazdów bezpośrednio z drogi krajowej do terenów przyległych, jak również zmiany charakteru istniejących indywidualnych zjazdów na publiczne,
- docelowo układ dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych będzie stanowił system bezpośredniej obsługi terenów zabudowanych w obszarze gminy z dostępem do dróg krajowych wyłącznie poprzez skrzyżowania.

2.4.4. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej i komunikacji

2.4.4.1. Kierunki gospodarowania odpadami

W ciągu ostatnich lat obserwuje się w Polsce wyraźną zmianę wskaźników nagromadzenia odpadów komunalnych. Kierunek tych zmian polega na zwiększeniu objętości odpadów, przy jednoczesnym zmniejszeniu ich gęstości. Dlatego też przy wyznaczaniu ostatecznej ilości gromadzonych odpadów należy się opierać na aktualnych badaniach.

W niniejszym programie proponuje się, aby na całym terenie gminy objętym systemem gromadzenia odpadów komunalnych, wprowadzić selektywną zbiórkę i odzysk surowców wtórnych.

Selektywna zbiórka objęte by zostały przede wszystkim:

- szkło białe i kolorowe,
- makulatura (papier, gazety, tektura),
- opakowania z tworzyw sztucznych,

I trafić do odpowiednich zakładów do przeróbki i wtórnego ich wykorzystania. Odpady nadające się do kompostowania winny być poddane naturalnemu procesowi kompostowania z zastosowaniem preparatów mikrobiologicznych w celu przyspieszenia procesu rozkładu związków organicznych. Uzyskany kompost, po oczyszczeniu, może być wykorzystany:

- w rolnictwie (na glebach niższych klas),
- w ogrodnictwie i na działkach rolnych,
- do rekultywacji terenów zdegradowanych.

Program obliczeniowy dla nagromadzenia odpadów niebezpiecznych, przemysłowych, komunalnopodobnych, winien być sporządzony w oparciu o stan rzeczywisty i skonkretyzowane kierunki rozwoju w programie obszarów przedsiębiorczości. Zakłada się, że ich ilość będzie wynosiła około 60% objętości odpadów komunalnych.

Odpady szkodliwe dla środowiska winny być skierowane do zakładów neutralizacji i detoksykacji, w porozumieniu z wojewódzkim inspektorem sanitarnym. Odrębnie zaś należy zorganizować zbiórkę odpadów gumowych i metalowych, które po segregacji i sortowaniu winny odpowiedni trafić:

- odpady metalowe do hut,
- odpady gumowe do zakładów produkcji gumy.

W studium zakłada się lokalizację 3 wysypisk odpadów na terenach wsi Zuzowy, Wygwizdów i Jabłonna. Zaleca się opracowanie systemu technologii proekologicznej i opracowania programu.

PROGNOZOWANA ILOŚĆ ODPADÓW Z TERENU MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ

Lp.	Miasto i Gmina	Liczba mieszkańców 2004	Przewidywany wskaźnik nagromadzenia w danych latach m ³ /liczbę mieszkańców/rok		nagromadzanie odpadów		
			2005	2010	W ciągu roku m ³ /rok	W programowanym okresie obliczeniowym m ³	
					2005	2006-2010	2020
1		7682	0,42	0,52	3230	41550	101400

2.4.4.2. Kierunki rozwoju – elektroenergetyka

Aktualne zapotrzebowanie miasta i gminy Przedbórz na moc elektryczną wynosi 3,0 MW, a na energię elektryczną – 7500 MWh w okresie rocznym.

Zasilanie miasta i gminy w energię elektryczną odbywa się z GPZ 110/15kV „Przedbórz” zlokalizowanego w Przedborzu. Do GPZ „Przedbórz” energia elektryczna jest doprowadzona dwoma liniami wysokiego napięcia 110kV z magistrali 110kV Oleszno – Opoczno.

Wzdłuż tras obu linii 110kV zasilających GPZ „Przedbórz” występują strefy ochronne o szerokości 36 m, w pasie których nie powinna być lokalizowana zabudowa mieszkaniowa, składy materiałów łatwopalnych, urządzenia zraszające itp. obiekty.

Rozprowadzenie energii elektrycznej z GPZ „Przedbórz” do miasta i gminy odbywa się za pomocą sieci rozdzielczej (dystrybucyjnej) średniego napięcia 15kV ze stacjami transformatorowo – rozdzielczymi 15/0.4kV i liniami rozdzielczymi niskiego napięcia 0,4kV przyłączonymi do stacji.

Sieć rozdzielcza 15kV na terenie miasta jest w znacznym stopniu wyodrębniona z całego układu sieci rozdzielczej 15kV, co uniezależnia dostawę energii elektrycznej dla miasta od warunków pracy pozostałej części układu sieci 15kV, związanego z dystrybucją energii na rozległym terenie gminy.

Zapotrzebowanie miasta i gminy na energię elektryczną dla określonych w niniejszym studium kierunków rozwojowych kształtować się będzie przede

wszystkim pod wpływem ekonomicznego oddziaływania poziomu cen energii elektrycznej i opłat za dystrybucję tej energii oraz pod wpływem narastających tendencji do eliminowania energochłonnych urządzeń elektrycznych. Uwzględniając powyższe czynniki należy się liczyć ze skalą wzrostu tego zapotrzebowania, na poziomie nie większym niż 1÷1,5% rocznie.

Przewidywane zapotrzebowanie na energię elektryczną w MWh		
Obszar	2005 r.	2010 r.
Miasto Przedbórz	4300	5000
Gmina Przedbórz	3900	4500
Miasto + Gmina Przedbórz	8200	9500

Istniejący GPZ „Przedbórz” jest obiektem nowym, w pełni zabezpieczającym przyszłe potrzeby miasta oraz gminy w zakresie zapotrzebowania na energię elektryczną. Uwarunkowaniami w zakresie zaspokojenia tych potrzeb będą, w związku z tym, następujące czynniki:

budowa linii zasilających 15 kV, stacji 15/0,4 kV oraz linii niskiego napięcia 0,4kV dla dostaw energii elektrycznej do nowych obiektów, jakie powstaną na terenie miasta i gminy,

modernizacja istniejących sieci rozdzielczych w miejscowościach Józefów, Brzostek, Faliszew, Kaleń, Taras, Trupień, Gaj, Góry Suche, Piskorzaniec, Stara Wieś, Wojciechów, Sewerynów, Wymysłów, Dawidów, Miejskie Pola, Policzko, Borowa i Grobla dla poprawy standardów dostawy energii elektrycznej.

Budowa linii zasilających i stacji transformatorowo – rozdzielczych dla nowych obiektów powinna być uwzględniona w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego gminy lub jej części, co jest warunkiem uwzględnienie takich przedsięwzięć w planie zaopatrzenia w energię elektryczną, sporządzonym przez przedsiębiorstwo energetyczne, zajmujące się na terenie miasta i gminy przesyłaniem oraz dystrybucją tej energii.

Przez teren miasta i gminy może być prowadzona elektroenergetyczna linia najwyższego napięcia 400 kV krajowego systemu przesyłowego. Wzdłuż omawianej linii występować będzie strefa techniczna o szerokości 90 m.

2.4.4.3. Kierunki rozwoju – telekomunikacja

Aktualnie usługi telekomunikacyjne dla miasta i gminy realizowane są w oparciu o główną linię telekomunikacyjną relacji Radomsko-Przedbórz, centralę telefoniczną w Przedborzu oraz lokalne połączenia telekomunikacyjne z tej centrali do abonentów.

Stopień zaspokojenia potrzeb na usługi telekomunikacyjne jest obecnie niski. Na 100 mieszkańców miasta i gminy przypada 6 abonentów sieci telefonicznej.

Uwarunkowania dla dalszego rozwoju omawianych potrzeb, których docelowy poziom powinien osiągnąć 25÷30 abonentów/100 mieszkańców, będą w szczególności:

- rozbudowa centrali telefonicznej w Rzeczycy do pojemności ok. 2000NN (w tym ok. 950NN dla miasta i ok. 1050NN dla gminy),
- budowa nowych lokalnych przewodowych połączeń telekomunikacyjnych, w technice światłowodowej,
- modernizacji istniejących przewodowych połączeń telekomunikacyjnych z wykorzystaniem techniki światłowodowej.
- Projektowanie linii telekomunikacji wg. spisu ponadlokalnych celów publicznych wpisanych do wojewódzkiego rejestru ujęto w rysunku „Studium...”

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego postuluje się wydzielenie wzdłuż planowanych dróg dojazdowych do terenów przeznaczonych pod zabudowę jednorodzinną, handel, usługi, rekreację, zakłady produkcyjne, pasów przeznaczonych pod budowę urządzeń telekomunikacyjnych tj. kanalizacji technicznej, kabla ziemnego lub linii słupowej .

Przez teren gminy Przedbórz przechodzą trasy dwóch linii radiowych, należy ograniczyć w pasie ochronnym linii radiowej wysokość zabudowy w taki sposób, aby nie naruszać dolnej granicy tzw. Strefy Fresnela. Pas ochronny linii radiowej stanowi obszar o szerokości 100 m w obie strony łączącej środki anten współpracujących stacji linii radiowych.

2.4.4.4. Kierunki rozwoju gazownictwa

W 1995 roku na zlecenie wojewody piotrkowskiego zostało opracowane przez Biuro Projektów „Gazoprojekt – Wrocław” „Studium gazyfikacji województwa

Piotrkowskiego” w którym ujęto zapotrzebowanie gazu dla potrzeb ogrzewania i innych. Docelowe zapotrzebowanie gazu ziemnego pokryje dopiero wybudowanie gazociągu magistralnego wysokiego ciśnienia Dn 200 i realizacji stacji redukcyjnej w Przedborzu.

2.4.4.5. Kierunki rozwoju ciepłownictwa

Na terenie miasta i gminy Przedbórz nie ma zdalaczynnej sieci ciepłowniczej, a jedynie funkcjonują lokalne urządzenia ciepłownicze w obiektach mieszkalnych, na osiedlu przy ul. Mostowej w obiektach produkcyjnych i usługowych.

W związku z faktem, że na terenie gminy nie istnieją sieci ciepłownicze. Głównym źródłem zaopatrzenia w ciepło są kotłownie lokalne i indywidualne. Preferuje się w kierunkach rozwoju gminy propagowanie źródeł ciepła o kierunku proekologicznym. Zaleca się stosowanie innych niż węgiel dostępnych technologii opartych o paliwo ciekłe i gazowe a także wykorzystanie dostępnych technologii opartych o energię słoneczną.

2.4.4.6. Kierunki rozwoju zaopatrzenia w wodę miasta i gminy

Miasto Przedbórz posiada ujęcie wody przy ul. Korycińskiej w tym dwie nieeksploatowane studnie o wydajności 200 m³/h każda. Zabezpieczają one w pełni zapotrzebowanie w wodę dla zakładanego programu rozwoju miasta. Miasto posiada ponadto jedno ujęcie rezerwowe nieeksploatowane przy ul. Koneckiej, które zapewnia bezpieczną rezerwę. Studium ustala adaptację i ochronę ujęć wody przed zanieczyszczeniem.

Gmina Przedbórz posiada kilka ujęć wody, których ogólna wydajność wynosi 133,9 m³/h co w pełni zabezpiecza potrzeby gospodarczo – bytowe gminy. Studium przyjmuje, kierunki rozwoju sieci wodociągowej zgodnie z programem wodociągowania gminy.

2.4.4.7. Kierunki rozwoju gospodarki ściekami

W zakresie gospodarki ściekami „Studium...” ustala, że na terenie miasta Przedborza istniejącą oczyszczalnię ścieków o wydajności 500 m³/d należy rozbudować o drugą zblokowaną oczyszczalnię o wydajności 500 m³/d i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Na terenie gminy studium postuluje:

- Zaprojektowanie i wykonanie dwóch oczyszczalni ścieków:
 - 1) w rejonie miejscowości Zagacie Kajetanów-Góry Mokre,
 - 2) w rejonie wsi Nosalewice wskazuje się na realizację oczyszczalni ścieków w pierwszej kolejności dla potrzeb wykonania sieci kanalizacji dla rejonu wsi podstawowej Góry mokre.

W „Studium...” ustala się objęciem programem indywidualnej gospodarki ściekowej obszaru nadpilicznego o funkcji rekreacyjnej i turystycznej, budownictwa letniskowego i mieszkaniowego w celu ochrony wód rzeki Pilicy przed zanieczyszczeniem.

2.4.4.8. Kierunki rozwoju komunikacji kołowej

Kierunki rozwoju komunikacji w mieście Przedbórz wynikają z uwarunkowań stanu istniejącego. Przez Przedbórz przebiegają dwie drogi o znaczeniu regionalnym, droga krajowa nr 42 (Radomsko – Końskie) i droga wojewódzka nr 742 (Piotrków – Kraków). Obydwie te drogi nakładają się w centrum miasta na trasie mostowej co powoduje, iż cały ruch tranzytowy w tym także ciężki, stanowi zbyt duże natężenie ruchu i powoduje przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu. Dlatego w kierunkach rozwoju komunikacji projektuje się obwodnicę m. Przedborza po południowej stronie miasta, w układzie wariantowym we wschodniej części miasta z zachowaniem warunków technicznych jakim winny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie określone w odrębnych przepisach.

Charakterystyka projektowanego układu drogowego

- **Droga klasy GP** – droga krajowa nr 42, droga o znaczeniu międzyregionalnym. W rejonie miasta Przedborza zaprojektowano na tej trasie obwodnicę. Pozwoli to na rozdzielenie ruchu tranzytowego i lokalnego, usprawni przejazd, zwiększy bezpieczeństwo ruchu oraz zmniejszy negatywny wpływ tej drogi na tereny zabudowane. Wjazd na drogę GP tylko na wyznaczonych skrzyżowaniach. Zalecana szerokość w liniach rozgraniczających 40 – 50 m.
- **Droga klasy G** – droga wojewódzka nr 742, droga o znaczeniu regionalnym. Modernizacja istniejącej drogi. Zalecana szerokość w liniach rozgraniczających 25 m.

- **Drogi zbiorcze (Z)** – do tej grupy należą drogi powiatowe. Zalecana szerokość w liniach rozgraniczających 20 m.
- **Drogi lokalne (L) i dojazdowe (D)** – do tej grupy należą drogi gminne. Przyjęto kryterium, że drogi gminne numerowane posiadać będą klasę L, a nienumerowane klasę D. W przypadkach, gdy droga gminna nienumerowana znajduje się na ciągu drogi L, sama także powinna posiadać tę samą klasę. Zalecana szerokość w liniach rozgraniczających dla dróg lokalnych (L) – 15 m, dla dróg dojazdowych (D) – 10-15 m.

Generalnie dla całości obszaru miasta i gminy „Studium...” postuluje modernizację dróg oraz ulepszenie nawierzchni dróg.

Ponadto dla obsługi turystów i rekreantów zakłada się rozwój komunikacji autobusowej w oparciu o dworzec autobusowy w Przedborzu i w Górach Mokrych. „Studium...” postuluje potrzebę zaprojektowania i realizacji trasy ścieżek rowerowych na terenie miasta i gminy Przedbórz według rysunku studium.

2.4.5. Wprowadzone zmiany terenów zainwestowania obejmujące obszar miasta i gminy Przedbórz

Gmina Przedbórz

L.p.	Obowiązujące Studium z 1999 r.	Studium 2005 r.	Uzasadnienie zmiany ustaleń Studium
1	2	3	4
OBSZAR „A”			
Zuzowy			
1.	MR/MN _ teren zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	P,UR – teren zakładów produkcyjnych, rzemiosła	Dokonana zmiana to uwzględnienie istniejącego zagospodarowania terenu
Wygwizdów			
1.	RP – teren upraw polowych	MR/MN - tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
Przyłanki			
1.	RP – teren upraw polowych	MR/MN,UH - teren zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu

OBSZAR „B”			
Faliszew			
1.	PS – tereny łąk	MR/MN - tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
Wola Przedborska			
1.	RO – teren ogrodów działkowych, sadów	MR/MN,UH - teren zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
2.	RP – teren upraw polowych	MR/MN,UH - teren zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
3.	MR/MN - teren zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	KS – teren obsługi komunikacji	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
4.	MR/MN - teren zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	U/KS – teren usług i handlu oraz obsługi komunikacji	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
5.	MR/MN - teren zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	U/UR – teren usług i rzemiosła z możliwością adaptacji w części terenów mieszkaniowych	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
Miejskie Pola			
1.	RP – teren upraw polowych	P,UR – tereny zakładów produkcyjnych i rzemiosła	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
2.	RP – teren upraw polowych	DG – projektowana droga gminna	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku osób fizycznych oraz wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
3.	RP – teren upraw polowych	TAG – Teren Aktywizacji Gospodarczej. Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej (o uciążliwości ograniczonej do granic działki)	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
Jabłonna			
1.	RP – teren upraw polowych	MR/MN - tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku osób fizycznych oraz wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu

Wymysłów			
1.	RP – teren upraw polowych i RL – tereny lasów	MR/MN - tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku osób fizycznych
OBSZAR „C”			
Wojciechów			
1.	RP – teren upraw polowych i RL – tereny lasów	MR/MN - tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
Gaj			
1.	RP – teren upraw polowych i RL – tereny lasów	MR/MN - tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku osób fizycznych oraz wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
Kaleń			
1.	RP – teren upraw polowych	MR/MN – tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku osób fizycznych oraz wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
Góry Mokre			
1.	RP – teren upraw polowych	MR/MN – tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku osób fizycznych oraz wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
2.	RP – teren upraw polowych	ZC – tereny cmentarzy	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
Mojeszów			
1.	RP – teren upraw polowych	MR/MN – tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
Stara Wieś			
1.	RP – teren upraw polowych	US,UT – tereny sportu i rekreacji	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
2.	RP – teren upraw polowych	MR/MN – tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu

Miasto Przedbórz

L.p.	Obowiązujące Studium z 1999 r.	Studium 2005 r.	Uzasadnienie zmiany ustaleń Studium
1	2	3	4
1.	ZP - zieleń urządzona (parki, zieleńce)	MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Dokonana zmiana to uwzględnienie istniejącego zagospodarowania terenu
2.	MN - kierunki rozwoju nowych terenów – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej realizowane na działkach w istniejących podziałach prawnych	Dokonana zmiana zgodnie z dotychczasowymi przesądzeniami planistycznymi oraz ze względu na istniejące uwarunkowania granic własności
3.	MN - kierunki rozwoju nowych terenów – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	P,KS – powiększenie terenu pod zakłady produkcyjne i obsługę komunikacji	Dokonana zmiana to uwzględnienie istniejącego zagospodarowania terenu z ich powiększeniem
4.	MN - kierunki rozwoju nowych terenów – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Dokonana zmiana zgodnie z dotychczasowymi przesądzeniami planistycznymi oraz ze względu na istniejące zagospodarowania
5.	UH,UG – tereny handlu i gastronomii	MN,UH – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
6.	MN - kierunki rozwoju nowych terenów – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	UR – tereny rzemiosła	Dokonana zmiana to uwzględnienie istniejącego zagospodarowania terenu
7.	UO – tereny oświaty	MN,UH – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana to uwzględnienie istniejącego zagospodarowania terenu
8.	UT – tereny rekreacji	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
9.	ZP - zieleń urządzona (parki, zieleńce)	MN,UH – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana zgodnie z dotychczasowymi przesądzeniami planistycznymi oraz wnioskiem Urzędu Miejskiego w Przedborzu

10.	ZP - zieleń urządzona (parki, zieleńce)	ZP, UT - zieleń urządzona (parki, zieleńce) z możliwością zagospodarowania turystycznego	Dokonana zmiana zgodnie z dotychczasowymi przesądzeniami planistycznymi oraz wnioskiem Urzędu Miejskiego w Przedborzu
11.	US, UT – tereny urządzeń sportowych i rekreacji	UTL – tereny zabudowy letniskowej rezydencjonalnej realizowane na działkach w istniejących podziałach prawnych	Dokonana zmiana zgodnie z dotychczasowymi przesądzeniami planistycznymi oraz ze względu na istniejące zagospodarowania
12.	R – tereny rolne	MN, UH – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana to uwzględnienie istniejącego zagospodarowania terenu
13.	UH – tereny handlu	MN, UH – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
14.	ZP - zieleń urządzona (parki, zieleńce)	ZP, UH – zieleń urządzona (parki, zieleńce) z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana zgodnie z dotychczasowymi przesądzeniami planistycznymi oraz ze względu na istniejące zagospodarowania
15.	UZ – tereny usług zdrowia i opieki społecznej	MN, UH – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością lokalizacji usług i handlu	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku osób fizycznych oraz wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu
16.	DRZ – tereny dolin, rzek i cieków	DRZ, UT – tereny dolin, rzek i cieków z możliwością lokalizacji rekreacji	Dokonana zmiana to uwzględnienie wniosku Urzędu Miejskiego w Przedborzu

2.4.6. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.
2. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².
 Nie wyznacza się obszarów przeznaczonych do rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².
3. Obszary przestrzeni publicznej.

Obszarami przestrzeni publicznej są:

- place, skwery, parki, tereny sportu i rekreacji, szkoły wraz z przyległymi boiskami,
- tereny podworskie wraz z przyległymi parkami i terenami zieleni zabytkowej,
- tereny kościołów i wspólnot wyznaniowych.

2.4.7. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na nierolne i nieleśne

1. Granice obszarów, dla których należy sporządzić plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego wyznaczają poszczególne funkcje określone na rysunku studium, Przystąpienie do opracowania planu powinny jednak poprzedzić analizy, o których mowa w art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, rozszerzając o obszary zapewniające określenie w tych planach zasad obsługi komunikacyjnej i zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną.
2. Dla zapewnienia pełnej kontroli i zabezpieczenia interesów gminy dopuszcza się etapowanie dla poszczególnych terenów. Minimalny obszar dla których należy sporządzić plan miejscowy każdorazowo określi Rada Gminy po wnikliwej analizie zasadności jego wykonania.

2.4.8. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

1. Należy dążyć do uzupełnienia istniejących zalesień na terenach rolnych w szczególności o niskiej bonitacji gleb.
2. Obszary, dla których planuje się przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne to grunty wyznaczone w studium oraz tereny infrastruktury drogowej.
3. Dla obszarów w studium, dla których nie wyznaczono innego sposobu zagospodarowania niż rolny zakazuje się wyłączenie z produkcji rolnej i leśnej.

2.4.9. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz osuwania się mas ziemnych

1. Przez teren przepływa rzeka Pilica wraz z jej dopływami. Tereny bezpośrednio znajdujące się w dolinach rzek narażone są na niebezpieczeństwo powodzi. Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi zostały określone na rysunku Studium na podstawie zalewów określonych przez RZGW.
2. Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę powodzią, a w szczególności:
 - lokalizować inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
 - gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, ścieków chemicznych a także innych materiałów mogących zanieczyścić wody,
 - prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania,
 - sadzenia drzew i krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiących elementy zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służących do wzmacniania brzegów, obwałowań lub osypisk,
 - zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót i czynności, które mogłyby utrudnić ochronę przed powodzią oraz wpłynąć na pogorszenie jakości wód, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód.
3. Dyrektor RZGW może w drodze decyzji na obszarach nieobwałowanych, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi:
 - zwolnić od wyżej określonych zakazów,
 - wskazać sposób upraw i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią,
 - nakazać usunięcie drzew i krzewów.
4. Na obszarze miasta i gminy nie stwierdzono obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

2.4.10. Obiekty lub obszary dla których wyznacza się w złożu filar ochronny.

Na terenie miasta i gminy nie występują obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny.

2.4.11. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.

Na terenie miasta i gminy nie występują pomniki zagłady.

2.4.12. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

W Studium zostały wyznaczone obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji (GOPR) mające na celu:

- porządkowania struktury urbanistycznej poprzez zagospodarowanie pustych przestrzeni, dostosowując nowy sposób zagospodarowania do istniejącej zabudowy i zagospodarowania,
- renowację istniejących budynków oraz infrastruktury społecznej,
- renowację i adaptację budynków o znaczeniu historycznym i o istotnych wartościach architektury, z wykorzystaniem ich na cele gospodarcze, społeczne lub kulturowe,
- poprawy funkcjonowania ruchu kołowego, pieszego, rowerowego, jak i jakości przestrzeni publicznych oraz jej walorów estetycznych,
- przebudowa infrastruktury publicznej dla rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturowych i sportowych,
- lokowanie na terenach rewitalizowanych funkcji publicznych o znaczeniu miejskim i lokalnym.

Rekultywacji podlegać będą tereny eksploatacji kopalin zgodnie z obowiązującymi przepisami i w sposób określony udzielonej koncesji.

2.5. PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Studium... - jako opracowanie o charakterze strategicznym z zakresu planowania przestrzennego obejmuje szereg ustaleń formułujących kierunki i politykę przestrzenną, przeznaczenie terenów i zasad ich zagospodarowania w obrębie miasta i gminy, które należą do własnych zadań samorządowych, zaś podstawę do

podejmowania decyzji w tym zakresie stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Przy podejmowaniu konkretnych działań związanych z przeznaczeniem terenu miasta i jego zagospodarowania należy zwrócić uwagę szczególną na tzw. Obszary problemowe, które są najbardziej newralgicznymi punktami w polityce przestrzennej gminy i wymagają optymalnych rozwiązań przy wyborze i określeniu ich ostatecznego przeznaczenia.

Niniejsze Studium... pomimo obszernej problematyki, różnorodności informacji i przyjętych ustaleń, nie wyczerpuje całości zadań, jakie mają do spełnienia władze miasta i gminy w zakresie kształtowania i realizacji polityki przestrzennej Studium... jako opracowanie planistyczne lecz o charakterze strategicznym dotyczy przede wszystkim celów, zasad i kierunków przestrzennego zagospodarowania, a nie skonkretyzowanych programów inwestycyjnych. Programy takie winny być opracowane na zlecenie miasta w celu szczegółowego określenia tematów i przygotowania projektów zadań do realizacji.

Za główny cel rozwoju miasta i gminy przyjęto podniesienie standardu życia jej mieszkańców, przy zachowaniu równowagi pomiędzy aktywnością gospodarczą a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego. Przyjęte kierunki określają politykę przestrzenną miasta i gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, uwzględniając określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Synteza kierunków zagospodarowania przestrzennego

1. Funkcja miasta Przedborza charakteryzuje się zaawansowaniem rozwoju wielofunkcyjnego, wiodące to:

- administracja i usługi dla ludności
- lokalny ośrodek przyległych gmin
- obsługa ruchu turystyczno-wypoczynkowego
- obsługa rolnictwa i produkcji żywnościowej
- ośrodek promocji walorów wartości przyrodniczej i kulturowej „jednostki przedborskiej”

2. Funkcje wiodące gminy Przedbórz to:

- rekreacja i rolnictwo

- baza podstawowa dla rolnictwa, turystyki i wypoczynku
 - leśnictwo i jego obsługa.
5. W zakresie zróżnicowania w przestrzeni gminy ustala się jej podział na 3 mikrostruktury funkcjonalno-przestrzenne, są to:
- strefa kompleksów leśnych (północna i środkowa część gminy)
 - strefa w pasie zurbanizowanym towarzyszącym ciekowi rzeki Pilicy (wschodnia i środkowa część gminy)
 - strefa Przedborskiego Parku Krajobrazowego i rezerwatów przyrody (południowa część gminy).

Do realizacji celu głównego przyjęto następujące kierunki działania:

- wzmocnienie funkcji miasta Przedborza jako siedziby pełniącej rolę administracyjną, usługowo-gospodarczą i mieszkaniową,
- wskazania terenów rozwojowych, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- dalszy rozwój usług z zakresu obsługi ludności,
- rozwój rolnictwa ekologicznego i leśnictwa,
- zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej gminy i upowszechnianie jej walorów przyrodniczo-krajobrazowych,
- ochrona istniejących zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz poprawa jego stanu,
- dalsza rozbudowa i budowa nowej infrastruktury technicznej.

2.6 WSKAZANIA DO ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY

- prowadzenie zasad polityki zagospodarowania przestrzennego w zgodzie z aktualnie obowiązującymi ustawami i przepisami szczególnymi
- kompleksowa realizacja rozwoju gospodarczego i gospodarki przestrzennej na zasadach zrównoważonego rozwoju
- realizacja celów ponadlokalnych i polityki rozwoju zgodnie z wytyczonymi kierunkami w opracowanej strategii rozwoju miasta i gminy, i określonymi w „Studium...”

- prowadzenie polityki przestrzennej miasta i gminy w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Do najpilniejszych tematów studium ustala opracowanie m.p.z.p. dla :

- terenów dla wybranych kierunków rozwoju budownictwa mieszkaniowego,
- wybranych kierunków rozwoju Terenów Aktywizacji Gospodarczej,
- obszaru centralnego miasta, kształtowania ośrodka ogólnomiejskiego, przekształcenie, ochrona i rewaloryzacja historycznego układu urbanistycznego,
- terenów nadpilicznych na obszarze miasta i gminy,
- terenów sportu i turystyki w rejonie Starej Wsi.